

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

Rhif: 3

Cais Rhif: C18/0125/17/MW

**Dyddiad
Cofrestru: 21/02/2018**

Math y Cais: Mwynau

Cymuned: Llandwrog

Ward: Talysarn

**Bwriad: Gwaredu a phrosesu dyddodion gweithio mwynau
presennol ar gyfer cynhyrchu agregau llechen**

**Lleoliad: Chwarel Moel Tryfan ac Alexandra, Rhosgadfan,
Caernarfon, Gwynedd LL54 7RF**

**Crynodeb o'r
Argymhelliad: CANIATAU GYDAG AMODAU**

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

1. Disgrifiad:

- 1.1 Mae Chwarel Moel Tryfan ac Alexandra yn safle gwaith llechi sy'n dyddio'n ôl i ddechrau'r bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae wedi'i lleoli ar dir uchel gyda hen weithfeydd llechi a rhostir yn gefndir iddi ac mae'n weladwy o diroedd uwch a mwy mynyddig Parc Cenedlaethol Eryri i'r dwyrain ac arfordir Arfon i'r gorllewin. Mae'r safle wedi'i leoli ar dir comin ger Hawl Tramwy cyhoeddus, ac wedi'i gynnwys mewn Ardal Tirwedd Arbennig yn y CDLI mabwysiedig ac ar gofrestr tirwedd hanesyddol Nantlle CNC. Mae'r safle hwn wedi'i leoli oddeutu 1100m i'r de o bentref Rhosgadfan a 900m i'r gogledd o'r Fron.
- 1.2 Roedd y safle'n weithredol dan ddarpariaethau'r caniatâd presennol a roddwyd yn 1951 ar gyfer cynhyrchu llechi toi a chynnyrch carreg hyd nes i oblygiadau ariannol beri iddo gau yn 1973. Cynhwyswyd y safle ar restr statudol o hen weithfeydd mwynau ac fe'i dosbarthwyd yn 'safle segur' dan ddarpariaethau Deddf yr Amgylchedd 1995. Bu i gais ar gyfer penderfynu amodau dan ROMP yn 2007 ail-actifadu'r gwaith mwynau ac mae'r gwaith wedi sefydlu ei hun yn y farchnad cynnyrch mwynau, wrth gynhyrchu agregau llechen a deunydd addurniadol i brosiectau lleol ac ar gyfer marchnadoedd ymhellach i ffwrdd.
- 1.3 Mae dyddodion llechi sy'n mynd yn ôl i Oes y Cambrian o dan Chwarel Moel Tryfan ac Alexandra. Yn gyffredinol, mae Belt Llechi'r Cambrian yn adnabyddus iawn am y llechi o ansawdd uchel yr oedd yn ei gynhyrchu. Mae nifer o litholegau a strwythurau sy'n adlewyrchu nodwedd hanfodol y Belt Llechi yn y chwarel. Mae'r llechi'n amrywio o ran lliw, maint y graean a'r strwythur, gyda deunydd sydd wedi'i gymryd o wahanol barthau yn y chwarel wedi'u defnyddio i gynhyrchu cynnyrch chwarel.
- 1.4 Mae'r cynnig yn ceisio darparu adnoddau ychwanegol i fodloni'r galw am y mwyn hwn drwy gynnwys nifer o domennydd gwastraff llechi nad ydynt wedi'u cynnwys yn y penderfyniad ROMP presennol i echdynnu deunydd o'r adnoddau crai. Yn bennaf, mae'r cynnig yn cynnwys gwaredu rhannau mewnol y tomennydd llechi sy'n edrych dros yr iard drefnu bresennol a'r ardal saethu yn y fath fodd er mwyn cynnal wynebau allanol y tomennydd. Bwriedir gwaredu gwastraff llechi mewn 4 cam fel y gwelir ar y Cynllun Gosodiad Gweithredol a Gweddau Dangosol, sy'n cynnwys ardal brosesu a thair ardal bentyrru ar wahân ond hefyd, ail-alinio'r ffordd gludo ar draws gwedd 1 y gwaith, fydd yn disodli'r ffordd gludo bresennol unwaith y bydd gwedd 3 y gwaith wedi'i gwblhau a'i adfer. Yn ogystal, bydd y wedd hon yn cynnwys adfer yr ardal stocio bresennol fel sydd wedi'i ganiatáu dan ganiatâd cynllunio C15/0571/17/MW.
- 1.5 Mae'r datganiad cynllunio'n amlinellu strategaeth adfer sydd wedi'i dylunio'n sympathetig i sicrhau bod y ffurf tir terfynol yn cydweddu â'r dirwedd leol, gwella'r olygfa o'r tu mewn ac o'r tu allan i'r Parc Cenedlaethol a chynnal treftadaeth hanesyddol a diwylliannol ar yr un pryd. Mae'r gwaith o adfer y safle'n cynnwys cynigion i adfywio bywyd gwyllt yn dilyn gwaredu deunydd o'r tomennydd, cyflwyno rhywogaethau brodorol i'r ardal ar ffin y gwaith, gan ail-greu rhostir.
- 1.6 Yn ogystal, cyflwynwyd methodoleg ar gyfer adfer tomennydd, a baratowyd gan Gritten Ecology ym mis Mehefin 2018, i gefnogi'r cais. Mae'r cynllun yn amlinellu rhestr fanwl o fesurau i adfer wynebau'r tomennydd yn fosaig o grug/glaswelltir gan gynnwys stripio'r swbstrad a adferwyd o wedd 4 y gwaith a'i osod yn uniongyrchol, yn lle storio'r deunydd. Pan fo angen storio, bydd y swbstrad yn cael ei stripio cyhyd ag y bo modd yn ystod y gwanwyn cynnar, fel bo modd cael twf tymor cyfan, ond yn ei

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

hanfod, bydd angen cynnal a monitro cyflwr y swbstrad er budd cadw banc hadau gwerthfawr. Yn ogystal, mae'r ddogfen yn darparu strategaeth ar gyfer ôl-ofal yr ardaloedd sydd wedi'u hadfer, gan gynnwys cymysgedd o hadau ar gyfer arwynebau daear moel, pe byddai'r raddfa goloneiddio a dilyniant yn aflwyddiannus.

- 1.7 Felly, mae'r cysyniad o adfer yn ceisio cynnal cymeriad y dirwedd hanesyddol o amgylch a pheidio â chyflwyno elfennau na fyddai'n gweddu i'r lleoliad ac yn hyn o beth, mae canfyddiadau'r adroddiad ecolegol yn adnabod pwysigrwydd bioamrywiaeth y chwarel a'r tomennydd llechi sydd o amgylch. Y strategaeth sy'n cael ei ffafrio yw gadael i'r ardal ail-goloneiddio'n naturiol fel dewis cyntaf, a monitro cynnydd ail-goloneiddiad o'r fath er mwyn sicrhau adferiad llwyddiannus. O safbwynt ecolegol, byddai gwaredu'r tomennydd a'r adferiad dilynol i rostir, yn darparu gwell cynefinoedd i rywogaethau, megis ymlusgiaid, ac ystyrir bod gweld cynnydd mewn cynefin rhostir yn fwy ffafriol wrth ystyried cyd-destun ehangach Tir Comin Gwyrfai. Bydd deunyddiau sydd wedi'u canfod yn barod yn y chwarel ac ar waelod y tomennydd, megis deunydd mân (*fines*), darnau o gerrig a phriddoedd, yn cael eu cyfuno i gynhyrchu cyfrwng tyfu fydd yn annog rhywogaethau brodorol i goloneiddio'r ardal.
- 1.8 O ystyried natur y cynnig hwn, sy'n targedu gwaredu tomennydd sydd wedi'u gosod ar briddoedd mawnog, ystyrir y bydd cyfrwng tyfu digonol ar gael ar ôl eu gwaredu fel bo modd coloneiddio gwaelod y tomennydd yn eithaf cyflym. Bydd unrhyw ardaloedd sy'n ymddangos fel pe bai'r ail-goloneiddio'n digwydd yn araf, yn cael sylw wrth gyflwyno hadau brodorol er mwyn annog adferiad cyflym. Pe byddai angen ymyrraeth i gynorthwyo unrhyw dwf llystyfiant sy'n datblygu'n araf neu sydd wedi methu, byddai'r gorchudd pridd yn cael ei dargedu i ardaloedd penodol a byddai "ynysoedd o llystyfiant" yn cael eu creu. Byddai cyfnod ôl-ofal o bum mlynedd yn gymwys i'r cynllun adfer, ac yn ystod y cyfnod hwnnw, byddai unrhyw ardaloedd a fyddai wedi methu ag adfer yn naturiol yn cael eu targedu am waith adferol tebyg i'r hyn sydd wedi'i awgrymu uchod.
- 1.9 Nid yw'r cais yn syrthio dan ddisgrifiad a meini prawf datblygu Atodlen 1 Rheoliadau Gwlad a Thref (Aseiad Effaith Amgylcheddol) (Cymru) 2017 gan bod ardal y datblygiad yn syrthio y tu allan i'r trothwy gofynnol o 25ha. Fodd bynnag, mae'r datblygiad yn syrthio o fewn y disgrifiad o ddatblygiad sydd wedi'i nodi ym Mharagraff 2, Atodlen 2 y Rheoliadau EIA, '*Extractive Industry, Quarries, open-cast mining and peat extraction*', ac fe ystyrir bod y trothwy cymwys o '*all development... yn ddigonol i gynnwys y cynnig*'. Yn ogystal, Paragraff 13, Atodlen 2, '*any change to or extension of development of a development listed in Schedule 1 or Schedule 2*', ac mae'r rhan hwnnw o'r datblygiad yn clipio ffiniau SoDdGA Daearegol a Geomorffiolegol Moel Tryfan. Roedd barn sgrinio'r awdurdod, cyfeirnod C17/0949/17/SC, dyddiedig 12 Hydref 2017, yn ystyried rhyngweithiad yr holl ystyriaethau amgylcheddol perthnasol a chasglodd, o ystyried graddfa ac effaith y cynigion datblygu, nad oedd angen aseiad effaith amgylcheddol.

2. Polisiâu Perthnasol:

- 2.1 Mae Adran 38(6) Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 a pharagraff 2.1.2 Polisi Cynllunio Cymru yn pwysleisio y dylid penderfynu ar geisiadau cynllunio yn unol â'r Cynllun Datblygu, oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn nodi fel arall. Mae ystyriaethau cynllunio yn cynnwys y Polisi Cynllunio Cenedlaethol a'r Cynllun Datblygu Unedol.
- 2.2 Yn sgil Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 mae'n ofynnol i'r Cyngor ymgymryd â datblygu cynaliadwy yn ogystal â chymryd pob cam rhesymol wrth arfer

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

ei swyddogaethau i gyflawni'r amcanion datblygu cynaliadwy (neu lesiant). Mae'r adroddiad hwn wedi'i baratoi gan ystyried dyletswydd y Cyngor a'r "egwyddor datblygu cynaliadwy", fel sydd wedi'i ddatgan yn Neddf 2015, ac wrth ffurfio'r argymhelliad mae'r Cyngor wedi ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau. Ystyrir na fyddai unrhyw effaith sylweddol nac annerbyniol ar gyflawni'r amcanion llesiant o ganlyniad i'r argymhelliad arfaethedig.

2.3 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn (Gorffennaf 2017)

Polisi Strategol PS 13: Darparu Cyfleoedd ar gyfer Economi Ffyniannus
Polisi Strategol PS 22: Mwynau

POLISI AT 1: Ardaloedd Cadwraeth, Safleoedd Treftadaeth y Byd a Thirweddau Cofrestredig, Parciau a Gerddi
POLISI AMG 2: Ardaloedd o Dirwedd Arbennig
POLISI AMG 3: Gwarchod a Gwella Nodweddion a Rhinweddau sydd yn unigryw i Gymeriad y Dirwedd Leol
POLISI AMG 5: Cadwraeth Bioamrywiaeth Leol
POLISI AMG 5: Gwarchod Safleoedd o Arwyddocâd Rhanbarthol neu Leol
POLISI PCYFF 2: Meini Prawf Datblygu
POLISI PCYFF 6: Cadwraeth Dŵr
POLISI TRA 4: Rheoli Ardrawiadau Cludiant
POLISI MWYN 3: Datblygiadau Mwynau
POLISI MWYN 5: Cylchfeydd Rhagod o amgylch Safleoedd Mwynau
POLISI MWYN 9: Adfer ac Ôl-ofal

2.4 Canllawiau Cynllunio Atodol Gwynedd,

- Canllaw Dylunio Gwynedd 2004
- Cymeriad y Dirwedd - Tachwedd 2009

2.5 Polisiâu Cenedlaethol:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 - Llywodraeth Cymru,
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol a nodir yn Rhifyn 9 Polisi Cynllunio Cymru, Llywodraeth Cynulliad Cymru (Tachwedd 2016),
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u nodi yn Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 5: Cadwraeth Natur a Chynllunio (2009), Llywodraeth Cynulliad Cymru
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u nodi yn Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 11: Sŵn
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u nodi yn Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 18: Trafnidiaeth, Llywodraeth Cynulliad Cymru
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u nodi yn Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 23: Datblygu Economaidd, Llywodraeth Cynulliad Cymru
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u nodi yn Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 24: Yr Amgylchedd Hanesyddol
- Polisiâu, canllawiau ac egwyddorion cyffredinol a nodir yn Nodyn Cyngor Technegol Mwynau (Cymru) 1: AGREGAU (Mawrth 2004), Llywodraeth Cynulliad Cymru

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

3. Hanes Cynllunio Perthnasol:

- 3.1 **2259** – Cynnig i barhau i weithio Chwareli Moeltryfan ac Alexandra, Cesarea – Caniatwyd 11 Rhagfyr 1951.
- 3.2 **3/17/126** – Defnyddio tir yn Chwarel Crown, Carmel ar gyfer saethu targed ac i adeiladu Maes Saethu wedi'i gymeradwyo gan y National Rifle Association – Caniatwyd gydag amodau ar 9 Ionawr 1978.
- 3.3 **3/17/R126A** – Adnewyddu caniatâd cynllunio ar gyfer defnyddio tir er dibenion saethu targed yn Chwarel Moel Tryfan – Caniatwyd gydag amodau ar 14 Mawrth 1984.
- 3.4 **3/17/126B** - Adeiladu maes saethu llawddrylliau i gael ei ddefnyddio ar y cyd â'r maes saethu presennol - Gwrthodwyd caniatâd cynllunio gan Gyngor Bwrdeistrefol Arfon ar 13 Medi 1992, ond yn dilyn apêl, fe'i caniatwyd gydag amodau gan yr Arolygiaeth Gynllunio ar 30 Rhagfyr 1992.
- 3.5 **Tomen Wastraff Llechi Alexandra Bach** - Derbyniwyd hysbysiad ar 22 Tachwedd 2004 i waredu oddeutu 60,000 tonnell o ddeunydd o'r dyddodion gwaith mwynau. Caniatâd cynllunio tybiedig dan Rhan 23 (b) Gorchymyn Cyffredinol Datblygiadau a Ganiateir 1995.
- 3.6 **Tomen Lechi Newydd Crown** - Derbyniwyd hysbysiad ar 19 Mai 2004 i dynnu oddeutu 13,000 tonnell o ddeunydd o'r dyddodion gwaith mwynau. Caniatâd cynllunio tybiedig dan Rhan 23 (b) Gorchymyn Cyffredinol Datblygiadau a Ganiateir 1995.
- 3.7 **C07A/0325/17/MW** Cofrestrwyd cais i benderfynu ar amodau safle mwynau segur Rhan 1, dan atodlen 13, paragraff 9 Deddf yr Amgylchedd 1995, gyda'r awdurdod ar 1 Mai 2007. Fel yr Awdurdod Cynllunio Mwynau, penderfynodd Cyngor Gwynedd ar 8 Hydref 2007, bod y caffael a'r gweithio mwynau a'r gweithrediadau cysylltiedig yn Chwarel Moel Tryfan ac Alexandra, fel y'i cymeradwywyd dan ganiatâd cynllunio Rhif 2259, dyddiedig 11 Rhagfyr 1951, am fod yn ddarostyngedig i atodlen o amodau fel y'i diwygiwyd.
- 3.8 **C09A/0207/17/MW**- Caniatwyd gydag amodau ar 20 Ebrill 2009 – Codi compownd diogel, strwythurau, cynhwysyddion, tanciau gwaddodi a gosod peiriannau ar gyfer gwneuthuriad llechi pensaernïol a chynnyrch crefftwaith llechi. Mae'r cyfleusterau'n ofynnol ar gyfer torri blociau llechi a dynnir o'r chwarel er mwyn paratoi a chynhyrchu cynnyrch llechi pensaernïol a chrefftwaith ac mae'n hanfodol sefydlu iard ddiogel a gweithdy er budd hyfywdra'r gwaith mwynau.
- 3.9 **C13/1296/17/LL** - Caniatwyd gydag amodau ar 19 Mawrth 2014 – Newidiadau i'r fynedfa briffordd bresennol a gwelliannau i'r ffordd gludo ynghyd â chreu ardal dros dro ar gyfer storio mwynau wedi'u prosesu.
- 3.10 **C14/0471/17/MW** - Caniatwyd gydag amodau ar 5 Tachwedd 2014 - Amrywio amod 6 sy'n gysylltiedig â phenderfyniad ROMP C07A/0325/17/MW i ganiatáu cynnydd yn allbwn y chwarel o 10,000 i 20,000 o dunelli'r flwyddyn ar gyfradd o ddim mwy na phedwar llwyth y dydd.
- 3.11 **C15/0571/17/MW** - Caniatwyd gydag amodau ar 1 Medi 2015 – Cais rhannol ôl-weithredol i gadw ardal stocio chwarel, ail-godi adeilad i ddarparu gofod gweinyddol a lles, gosod pont bwysu a gwaredu tomen llechi i ail-alinio llwybr cludo'r chwarel.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

3.12 **C16/0063/17/MW** - Caniatwyd gydag amodau ar 17 Mawrth 2016 - Amrywio amod 6 sy'n gysylltiedig â phenderfyniad ROMP C14/0471/17/MW i ganiatáu cynnydd yn allbwn y chwarel, yn ddarostyngedig i ddim mwy na phedwar llwyth y dydd.

3.13 **C17/0902/17/MW** – Caniatwyd gydag amodau ar 6 Rhagfyr 2017 – Cais ôl-weithredol i gadw ardal stocio ar gyfer storio cynnyrch mwynau wedi'u prosesu a phriddoedd adfer.

4. Ymgynghoriadau:

Cyngor Cymuned Llandwrog: Dim gwrthwynebiad, ond dylai Cyngor Gwynedd sicrhau y cedwir at holl amodau'r caniatâd cynllunio.

Cyngor Cymuned Llanwnda: Dim Ymateb

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri: Dim Ymateb

Gwarchod y Cyhoedd:

- Ddim yn ystyried bod yr ymgeisydd wedi rhoi ystyriaeth lawn i'r effaith y bydd y gweithgareddau mathru yn eu cael ar eiddo sy'n sensitif i sŵn. Dylai'r ymgeisydd addasu'r cynllun fel ei fod naill ai'n cynyddu'r pellter rhwng yr eiddo preswyl neu'n defnyddio dull arall o amgáu neu ddarparu rhwystrau fel bo'r angen, er mwyn gostwng lefel y sŵn,
- Ddim yn cytuno â chanfyddiadau Adroddiad Acwsteg AB, dyddiedig Chwefror 2018. Mae'r ardal mathru a sgrinio'n agos at eiddo preswyl ac er y gall cyfeiriad yr offer effeithio ar gyfeiriad y ffynhonnell sŵn, nid dyma'r prif ddull a ddylid ei ddefnyddio i reoli sŵn,
- Yn ôl gofynion MTAN1, dylai cyfyngiadau sŵn ymwneud â'r lefelau sŵn cefndirol, lle mae'r lefelau sŵn cefndirol yn is na 45dB(A) dylid diffinio lefelau sŵn fel lefelau sŵn cefndirol plws 10dB(A). Mae amwysedd mewn perthynas â'r Tabl ar dudalen 11 yr Adroddiad Asesiad Sŵn sy'n ymwneud â'r Allbwn Mathru i Breswyl - 15 dB(A), gaf i awgrymu bod yr ymgeisydd yn gofyn i'r awdur egluro'r Lefel Sŵn Canlyniadol - Gweithrediad y Chwarel,
- Ar hyn o bryd, mae'r safle'n gweithredu heb fod cwynion am sŵn yn codi ac os bydd y cynnig yn cael ei gymeradwyo, dylid cynnwys yr amodau hyn mewn unrhyw ganiatâd;
  - Ni ddylai'r sŵn y gellir ei briodoli i'r gweithrediadau gweithio mewn unrhyw eiddo gerllaw sy'n sensitif i sŵn fod yn fwy na'r hyn a ganlyn rhwng 0800-1800, dydd Llun i ddydd Sadwrn;
  - Ni fydd y Lefel Cyfradd Sŵn yn fwy na'r lefelau sŵn cefndirol +10 dB(A) (1 awr), lle mae'r lefelau sŵn cefndirol yn llai na 45 dB(A). Y Lefel Sŵn Cefndirol

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

fydd yr hyn sydd wedi'i fesur a'i adrodd yn yr adroddiad Acwstig. Y Sŵn Cefndirol yn Nhan y Fawr a Than Foel Bach yw 29.3dB(A),

- Bydd yr Ymgeisydd yn monitro sŵn i sicrhau y cedwir at yr amodau uchod hefyd. Bydd y gwaith monitro yn cael ei wneud ac yn cael ei adrodd i'r Awdurdod Cynllunio o fewn 12 wythnos o gychwyn unrhyw ganiatâd a roddwyd a bydd yn parhau wedi hynny bob chwe mis,
- Ar gais yr Awdurdod Cynllunio, bydd gwaith i fonitro ansawdd aer yn cael ei wneud er mwyn glynu at yr amodau a ganlyn,
- Ni fydd lefelau PM10 yn fwy na 50µg/m-3 fel cymedr dyddiol gyda dim mwy na 35 achlysur ble mae'n uwch na hynny bob blwyddyn, a 40µg/m-3 wedi'i fesur fel cymedr blyneddol, pan fo'n cael ei fesur y tu allan i eiddo/tai sensitif gerllaw.
- Ni fydd lefelau PM2.5 yn fwy na 25µg/m3 fel cymedr blyneddol, pan fo'n cael ei fesur wrth y derbynnydd iechyd dynol sensitif agosaf.

Yr ymateb i'r ail-ymgyngoriad:

Dim Ymateb

Uned Priffyrdd a Thrafnidiaeth Gwynedd: Dim gwrthwynebiad o ran bod y cynnig yn annhebygol o effeithio ar y rhwydwaith ffyrdd lleol mabwysiedig, ond yn argymhell ymgyngori â'r Uned Hawliau Tramwy am gyngor pellach ynghylch effaith y cynnig ar Lwybr Cyhoeddus Rhif 46 yng Nghymuned Llandwrog.

Uned Priffyrdd a Thrafnidiaeth Llywodraeth Cymru: Fel yr awdurdod priffyrdd sy'n gyfrifol am Gefnffordd yr A487, nid yw Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi cyfarwyddyd mewn perthynas â'r cais hwn.

Uned Hawliau Tramwy Cyhoeddus Gwynedd: Mae'r datblygiad yn ffinio â Llywybr Cyhoeddus Rhif 46 yng Nghymuned Llandwrog a bydd yn cael ei warchod a bydd mynediad y cyhoedd yn cael ei gynnal yn ystod ac ar ôl y datblygiad.

Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd: Dim Ymateb

Draenio Tir ac Amddiffyn yr Arfordir Gwynedd: Dim Ymateb

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

Cymdeithas Bori   Dim Ymateb
Uwchgwyrfai:

Yr Arolygiaeth   Dim Ymateb
Mwyngloddiau a
Chwareli:

Asiant   Mwynau'r   Mae Ystâd y Goron yn parhau i fod yn berchen ar eiddo
Goron: rhwng Y Fron a chwarel Moel Tryfan/Alexandra ac nid
oes trefniant yn ei le er mwyn cael mynediad dros dir
Ystâd y Goron.

Datblygu Economaidd   Dim Ymateb
a Chymunedau
Gwynedd:

Cyfoeth   Naturiol   Dim gwrthwynebiad
Cymru:

- Angen cadarnhad p'un a yw'r cynnig yn cynnwys prosesu deunydd neu waredu mân ddeunydd o fewn SoDdGA Moel Tryfan,
- Angen gwybodaeth ychwanegol i asesu effeithiau'r cynnig ar dawelwch y Parc Cenedlaethol a cherddwyr sy'n ymweld â Mynydd Mawr. Cadarnhau sut byddai unrhyw effeithiau sylweddol ar lefelau sŵn amgylchynol gwledig yn cael eu lliniaru,
- Cyflwyno cynllun rheoli adfer dan amod cynllunio i fynd i'r afael â'r strategaeth adfer yn y cais i gynnwys natur ac amseriad y gwaith adfer drwy gael cynllun gweddau i ddangos trefn y gweithrediadau,
- Cynllun atal llygredd i'w gyflwyno cyn cychwyn ar y datblygiad i ddangos sut y rheolir pob ffynhonnell bosib o lygredd (gan roi ystyriaeth benodol i solidau crog), ar y safle,
- Ni ystyrir y bydd y cynnig yn effeithio ar ystlumod, ond gofyn bod y mesurau rhagofalus a fanylir arnynt yn adran 5.6.2 yr asesiad effaith ecolegol yn cael eu gweithredu o fewn y datblygiad (mesurau gwarchod ar gyfer y fynedfa sydd wedi'i leoli gerllaw'r llwybr cludo presennol,
- Dengys bod ardal y cais o fewn parth A yn unol â'r mapiau Cyngor Datblygu sy'n ategu NCT15: Datblygu a Pherygl Llifogydd. Ystyrir mai risg fechan neu ddim risg o lifogydd afonol neu lanwol/arfordirol sydd ym Mharth A. Noder nad oes mesurau lliniaru llifogydd yn cael eu cynnig ac felly rydym yn awgrymu mai'r Awdurdod Llifogydd

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

Lleol Arweiniol yw'r lle gorau i fynd am gyngor ar ddŵr wyneb/llifogydd dŵr glaw/hanesyddol yn gysylltiedig â'r safle/cynnig.

Yr ymateb i'r ail-ymgyngoriad:

Dim Gwrthwynebiad ac awgrymu amodau.

- Bodlon â'r cynllun gosodiad wedi'i addasu gan ei fod yn dangos na fydd gwastraff llechi'n cael ei dynnu o'r SoDdGA. Y datblygiad i'w wneud yn unol â'r cynllun a gyflwynwyd.
- Mae'n foddhaol bod mesurau lliniaru wedi'u cynnwys yn y Cynllun Atal Llifogydd, ond gofynnir am amod i addasu'r geiriad yn y Tabl Rheoli Sŵn.
- Cadarnhau bod yr adroddiad Adfer Tomennydd (Gritten Ecology, Mehefin 2018) yn foddhaol.
- Argymhell fod y Cynllun Atal Llygredd yn cael ei addasu drwy amod i gynnwys cynnal archwiliad gweledol wythnosol o'r cyrsiau dŵr oddi ar y safle i sicrhau nad oes unrhyw halogiad.

Uned
Bioamrywiaeth
Cyngor Gwynedd:

Gwrthwynebu

- Mae'r cynefinoedd o amgylch chwarel Moel Tryfan a'r tomennydd llechi segur yn rhai sydd â gwerth bioamrywiaeth uchel, sy'n cefnogi glaswelltir niwtral sydd wedi'i wella'n rhannol, mosaig o laswelltir rhostir sych/asid, mosaig o laswelltir rhostir gwlyb/asid, ynghyd â nifer o rywogaethau sy'n gysylltiedig â rhostiroedd.
- I'r de o Safle Bywyd Gwyllt Moel Tryfan cyf. 1050 yn cynnwys rhostir sych a llystyfiant gorgors wedi'i rhestru dan Atodlen 1 Cynefinoedd yr UE 1992,
- Mae'r Effaith Ecolegol yn dderbyniol, er bo'r mapiau yn rhai gwael, ac mae wedi methu â chyfeirio at y ffaith bod y chwareli a'r domen yn Safle Bywyd Gwyllt na'r ffaith bod y chwarel yn cefnogi cynefinoedd a bod modd ei dosbarthu fel cynefin adran 7 - cynefin mosaig agored o dir a ddatblygwyd o'r blaen,
- Mae'r adroddiad yn nodi bod nyth Brân Goesgoch wedi'i leoli yn un o wagleoedd y chwarel, ond ymddengys nad yw gwaith y chwarel yn amharu arno. Gwelwyd bod Tomen C sydd wedi'i marcio mewn coch isod, yn rhostir gyda grug, llus a grug mawr. Dyma gynefin pwysig ac ni ddylid ei ddinistrio yn sgil y gwaith mwynau. Dim echdynnu o Domen C gan bod yno gynefinoedd o werth bioamrywiaeth uchel

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

(rhostir) ac yn cefnogi sawl rhywogaeth o bwysigrwydd bioamrywiaeth uchel.

- Mae rhostir yn gynefin o bwysigrwydd rhyngwladol sydd wedi'i restru dan Atodlen 1 Cyfarwyddeb Cynefinoedd 1992. Mae ardal Tomen C yn oddeutu 1 hectar. Mae cynefin megis rhostir a glaswelltir asid yn cael ei ddefnyddio gan y frân goesgoch i chwilota am infertebratau yn y ddaear.
- Mae cofnodion o ieir bach y ffridd, madfall, gwyfyn y banadl a'r ehedydd,
- Mae'r ymgeisydd wedi cyflwyno Cynllun Adfer y Dirwedd Dangosol, fel map yn dangos y byddai'r domen llechi'n cael ei hadfer yn rhostir. Fodd bynnag, nid oes amserlen yn nodi pa ardaloedd fyddai'n cael eu hadfer na'r dull i'w ddefnyddio i gyflawni hyn. Mae cynefinoedd yn cymryd cyfnod hir i ddatblygu a chyflawni cyfoeth ecolegol cynefinoedd sydd wedi sefydlu. Mae angen mwy o fanylion yn y cynllun adfer, e.e. dull manwl yn nodi sut bydd y rhostir yn cael ei adfer a'r amserlen ar gyfer pob ardal,
- Monitro cynefinoedd y safle bob tair blynedd, dylai hyn gynnwys mapiau manwl o raddfa pob cynefin a'i gyflwr.

Yr ymateb i'r ail-ymgyngoriad:

Dim Ymateb

Dŵr Cymru:

Dim gwrthwynebiad ond yn cynghori fel a ganlyn;

Mae ardal y cais (trac mynediad presennol), yn cael ei groesi gan brif bibell ddŵr/pibell ddŵr ddisbarthu a bod gan Dŵr Cymru fel Ymgymwrwr Statudol, bwerau statudol i gael mynediad at eu hoffer bob amser. Cadarnhau bod y rhestr a ganlyn o nodiadau cynghori yn ddigonol yn yr achos hwn ac na fydd gofyn i'w cynnwys fel amodau fel yr awgrymwyd yn yr ymateb cychwynnol i'r ymgyngoriad.

1. *Dim strwythur i'w osod o fewn llai na 6 metr i'r naill ochr o linell ganol y brif bibell ddŵr. Felly, rhaid lleoli llinell y bibell a'i marcio'n ddigonol yn gynnar fel bo'r Datblygwr neu eraill yn deall yn glir y cyfyngiadau sydd arnynt o ran offer y Cwmni. Gellir gwneud trefniadau i staff y Cwmni olrhain a gosod pegiau i ddangos y fath bibellau ddŵr ar gais y Datblygwr.*
2. *Dylid cymryd rhagofalon digonol i sicrhau y diogelir y brif bibell ddŵr yn ystod y gwaith o ddatblygu'r safle.*
3. *Os bydd peiriannau mawr trwm yn cael eu defnyddio, yna dylid nodi'n glir pa lwybrau a ddylid eu defnyddio i symud y peiriannau o amgylch y safle. Bydd angen*

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

darparu rampiau neu ddulliau gwarchod addas eraill i warchod y brif bibell ddŵr rhag peiriannau trwm.

4. *Dylid cadw'r brif bibell ddŵr yn rhydd o bob adeilad dros dro, deunyddiau adeiladu a thomennydd rwbel ac ati.*
5. *Ni ddylid cynyddu na gostwng y gorchudd tir presennol ar y brif bibell ddŵr.*
6. *Dylid cynnal pob siambr, gorchudd, postyn marcio ac ati, yn ei leoliad presennol.*
7. *Rhaid cynnal mynediad i offer y Cwmni bob amser er mwyn dibenion archwilio a chynnal a chadw ac ni ddylid eu cyfyngu mewn unrhyw ffordd o ganlyniad i'r datblygiad.*
8. *Dim gwaith i'w wneud cyn i'r Cwmni hwn gymeradwyo'r cynlluniau a'r rhannau terfynol.*

Dim ond amodau cyffredinol yw'r rhain a lle bo'n briodol, byddant yn cael eu defnyddio ar y cyd â thelerau ac amodau penodol a ddarparwyd â'n dyfynbris a dogfennaeth gysylltiedig arall yn ymwneud â'r datblygiad hwn.

Ymgynghoriad
Cyhoeddus:

Rhodddwyd rhybudd mewn lleoliad gerllaw'r safle ar 7 Mawrth 2018 ac fe hysbyswyd trigolion cyfagos drwy lythyr ar 27 Chwefror 2018. Ni dderbyniwyd llythyrau mewn ymateb i'r cyfnod cyhoeddusrwydd statudol ar y cais.

5. Asesu'r ystyriaethau cynllunio perthnasol:

Egwyddor y datblygiad

- 5.1 Mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) (Rhifyn 9, Tachwedd 2016) yn amlinellu polisi cynllunio Llywodraeth y Cynulliad o ran cloddio mwynau. Dylai pob Awdurdod Cynllunio Mwynau sicrhau bod ei gynlluniau datblygu yn caniatáu cyfrannu at gyflenwad mwynau sy'n diwallu anghenion lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. I'r perwyl hwn, dylai polisiau cynlluniau datblygu gyfrannu at gynnal banc tir o ddeunydd wedi'i ganiatáu.
- 5.2 Ym mis Mehefin 2008, penderfynodd Bwrdd Cyngor Gwynedd gymeradwyo'r Datganiad Technegol Rhanbarthol a luniwyd gan Weithgor Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru. Cafodd Datganiad Technegol Rhanbarthol Gogledd Cymru ei adolygu ym mis Rhagfyr 2013 ac ymgynghorwyd arno yr un pryd. Paratowyd y datganiad yn unol â darpariaethau Polisi Cynllunio Mwynau (Cymru) a Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 1: Agregau (MTAN1), i osod amcan gyffredinol i sicrhau cyflenwad o agregau y mae modd ei reoli'n gynaliadwy. Prif ddiben y datganiad yw nodi'r strategaeth ar gyfer darparu'r agregau yn rhanbarth gogledd Cymru.
- 5.3 Fel Awdurdod Cynllunio Mwynau, mae dyletswydd ar Gyngor Gwynedd i sicrhau bod adnoddau mwynau'n cael eu defnyddio mewn modd cynaliadwy, fel y gallant gyfrannu'n briodol at ofynion deunyddiau adeiladu'r ardal. Mae gan Wynedd hanes hir o gloddio mwynau, ac mae'n parhau i fod yn rhan bwysig o'i gwead economaidd a chymdeithasol. Yn draddodiadol, mae gweithfeydd llechi yng Ngwynedd wedi'u

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

cysylltu â chynhyrchu deunyddiau toi o ansawdd uchel, ond yn fwy diweddar caiff y llechi eu defnyddio i wneud slabiau wedi'u llifio ar gyfer defnydd pensaernïol, i wneud deunyddiau addurniadol ar gyfer adeiladau, a defnyddir gwastraff llechi hefyd fel agreg eilaidd yn lle adnoddau cynradd traddodiadol. Mae Cynllun Datblygu Unedol Gwynedd yn cydnabod bod gwastraff llechi yn adnodd gwerthfawr y gellir ei ddefnyddio fel ffynhonnell agregau amgen sy'n lleihau'r pwysau ar y prif adnoddau mwynau.

- 5.4 O ran llechi fel ffynhonnell mwynau, mae adolygiad RTS yn nodi: *“In North Wales, crushed slate, derived either from slate waste (as a by-product of roofing material production) or quarried specifically for use as primary aggregate, features significantly in the overall pattern of supply, especially in Gwynedd. Wrth ystyried gofynion rhanbarthol, mae'r RTS yn cadarnhau; “most slate aggregate is used locally within north west Wales and there is little to suggest that the existing pattern of supply either needs to change or is capable of doing so...”*
- 5.5 Fodd bynnag, o ran Adroddiad RAWP 2015, nodir er bod y defnydd o agregau a geir o wastraff llechi wedi'i gynnwys yng nghyfanswm y ffigyrau gwerthiant i roi darlun cyffredinol o'r farchnad agregau, nid yw llechi yn cael eu cyfuno â mathau eraill o greigiau er dibenion y banc tir creigiau mâl. Ni ddylai hyn adlewyrchu ar addasrwydd y deunydd ar gyfer defnydd agregau, ond yn hytrach ar yr ansicrwydd sy'n amgylchynu ffigyrau'r reserfau a allai fod yn fwy na 40m tunnell. Yn hytrach, dangosir llechi fel banc tir dangosol yn seiliedig ar enillion a ddatgenir o 23m tunnell gyda banc tir o 52 mlynedd yn seiliedig ar gyfartaledd gwerthiannau tair blynedd a 40 mlynedd yn seiliedig ar gyfartaledd gwerthiannau 10 mlynedd, ond nodir y gallai'r ffigwr reserfau gwirioneddol a ganiateir fod yn fwy.
- 5.6 Mae PCC hefyd yn annog defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu lle bo modd i leihau'r pwysau ar adnoddau crai. Fel y cyfryw, mae'n gweld yr angen i'r patrwm cyflenwi yng Nghymru newid drwy wneud mwy o ddefnydd o ddeunyddiau eilaidd. Felly, derbynir yr egwyddor o ail-weithio tomennydd llechi fel dewis arall i gynigion sy'n ymwneud ag ennill a gweithio deunydd o'r graig naturiol.
- 5.7 O ran sicrhau cyflenwad amgen o ddeunyddiau, bydd egwyddorion mwyngloddio mwynau eilaidd yn dderbyniol ac o ran angen lleol, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â meini prawf cynaliadwyedd Polisi PS 22 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd 2011-2026, gan ystyried y polisi cenedlaethol cyfredol i gynnal banc tir o reserfau mwynau'n unol â'r canllawiau sydd wedi'u cynnwys yn MTAN1 (Cymru) Agregau a'r Datganiad Technegol Rhanbarthol (RTS).
- 5.8 Yn ogystal â'r egwyddor am yr angen am y datblygiad, mae'r materion cynllunio hanfodol yn yr achos hwn yn cael sylw isod:

Mwynderau Gweledol

- 5.9 Gellir disgrifio cymeriad y dirwedd fel cyfuniad o elfennau'r dirwedd, patrymau, ansawdd, graddfa'r ffurf tir a'r defnydd tir sy'n gwneud ardal yn nodedig ac yn creu naws am le. O fewn tirweddau mwyngloddio llechi, mae esthetig unigryw yn cronni mewn nodweddion o dreftadaeth ddiwydiannol a chadwraeth natur. Mae'r safle wedi'i leoli 1km o ffin y Parc Cenedlaethol ac mae'r dirwedd leol hefyd yn nodweddiadol o bocedi o weundir uwchdir wedi'i amgylchynu gan gaeau hanesyddol y 19fed Ganrif fel y'i diffinnir yn y Dynodiad Tirwedd Arbennig yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd fel Ymylon Gogledd-orllewin Eryri.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.10 Mae datganiad y cais yn cadarnhau gwarediad deunydd o domennydd sy'n amgylchynu compownd y chwarel gyda'r bwriad o gadw'r wynebaw allanol i leihau'r effeithiau gweledol cyn gymaint â phosib. O ran yr ardal i'r dwyrain o ardal y maes saethu (Gwedd 4), bydd y gwaith o waredu deunydd yn yr ardal hon yn cael ei gyfyngu i ben mwyaf dwyreiniol y domen, gan gynnal yr wyneb gorllewinol mwy serth a chynnal y golygfeydd presennol o olygfeydd pell tua'r gorllewin. Yn gyffredinol, mae safle'r cais yn elwa o leoliad sydd wedi'i sgrinio'n dda.
- 5.11 Er mwyn asesu'r effeithiau ar y dirwedd, mae asesiad o'r effaith ar y dirwedd a'r effaith gweledol (LVIA) wedi'i gynnal. Fodd bynnag, o ran Tirweddau Hanesyddol, mae NCT 24 yn cynghori y dylid ystyried gwybodaeth ar y Gofrestr o Dirweddau Hanesyddol wrth wneud penderfyniadau ar geisiadau cynllunio ac mae asesiad ASIDOHL wedi'i gyflwyno i gefnogi'r cynigion, o ystyried lleoliad a graddfa'r cais o fewn y dynodiad tirwedd hanesyddol. Mae asesiad ASIDOHL yn broses fanwl i asesu faint o newid y gallai datblygiad arfaethedig ei achosi i wead ac ymddangosiad y dirwedd hanesyddol o amgylch. Mae'r asesiad yn ystyried arwyddocâd y tomennydd llechi sy'n amgylchynu compownd y chwarel a'r effeithiau a allai godi o weithrediadau mwyngloddio. Mae'r tomennydd sydd wedi'u hadnabod fel rhai i'w gwaredu yn y cais hwn wedi'u dewis yn dilyn asesiad penodol o'r holl domennydd sy'n gysylltiedig â'r chwarel ac mae'r rhai a ystyrir yn domennydd sydd ag arwyddocâd hanesyddol, archeolegol neu ddiwylliannol wedi'u hepgor o'r cynllun ac wedi'u cadw yn sgil eu gwerth penodol i'r dirwedd.
- 5.12 Mae asesiad ASIDOHL yn cyfeirio at gysylltiadau gwyddonol ac athronyddol pwysig, a chyfeirir at y gwaith a wnaed gan Charles Darwin ar ddatblygu'r Theori Rhewlifol yn dilyn ymweliad â Moel Tryfan yn 1842. Mae hefyd yn cyfeirio at y cysylltiadau llenyddol pwysig gyda gwaith ffuglennol Kate Roberts, un o brif lenorion yr iaith Gymraeg. O ran yr effeithiau a'r gwerthusiad ohonynt, mae'r asesiad yn ystyried; hanfodol, gwybodaeth gyd-destunol, uniongyrchol ac anuniongyrchol, effeithiau ffisegol, gwerthusiad o bwysigrwydd perthnasol yr ardaloedd ac asesiad o arwyddocâd cyffredinol yr effaith ar y dirwedd hanesyddol gyfan.
- 5.13 O ran effeithiau cyffredinol y cynnig, mae'r asesiad yn casglu y byddai'r datblygiad arfaethedig, os y'i caniateir, yn cael effaith GYMEDROL ar y ddwy HLCA (HLCA14 - Mynydd Cilgwyn-Moel Tryfan-Moel Smytho a HCLA20 - Tir Caeedig Moel Tryfan), a fydd yn ei dro yn achosi graddfa GYMEDROL o newid i gymeriad a gwerth cyffredinol tirwedd o ddiddordeb hanesyddol eithriadol Dyffryn Nantlle.
- 5.14 Mae'r Asesiad Effaith ar y Dirwedd a'r Effaith Gweledol yn casglu y canfuwyd y byddai'r effeithiau ar gymeriad y dirwedd yn fanteisiol i raddau bychan i ganolig, gyda'r effeithiau gweledol yn fân iawn ar y cyfan ond yn gymedrol yn y tymor-byr i un annedd penodol. Yn ogystal, canfu'r LVIA y byddai'r effeithiau hyn yn gwella yn sgil twf rhostir, gan fod yn fanteisiol i adnodd y dirwedd a'r profiad gweledol i raddau amrywiol.
- 5.15 O dan MWYN 9, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn, '*Adfer ac ôl-ofal*', fe nodir, "*Gwrthodir ceisiadau am weithfeydd mwynau oni bai bod cynllun adfer, ôl-ofal ac ôl-ddefnydd cynhwysfawr yn cael ei gynnwys...*". Mae gofynion meini prawf Polisi MWYN 9 hefyd yn nodi fod y cynigion yn cynnwys cynllun ar gyfer ôl-ddefnyddio'r safle a manylion y gwaith adfer ac ôl-ofal sy'n ofynnol i'w gyflawni. Mae'r datganiad cynllunio'n amlinellu strategaeth adfer sydd wedi'i dylunio'n sympathetig i sicrhau bod y ffurf tir terfynol yn cydweddu â'r dirwedd leol, gwella'r olygfa o'r tu mewn ac o'r tu allan i'r Parc Cenedlaethol a chynnal treftadaeth hanesyddol a diwylliannol ar yr un pryd.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.16 Roedd y cais gwreiddiol yn cynnwys dau barth ar gyfer prosesu a thair ardal pentyrru stoc ar wahân o fewn pedair gwedd benodol o'r datblygiad. Er budd gwarchod mwynderau trigolion cyfagos a'r ardal gyfagos ynghyd â'r dynodiad tirwedd hanesyddol, cyflwynwyd manylion a chynlluniau diwygiedig i ail-ffurfweddu trefn y gweithrediadau fel bo eiddo Tan y Foel Fawr a Than y Foel Fach wedi'u sgrinio'n effeithiol gan ffurfweddiad argloddiau'r tomennydd presennol. O ganlyniad, mae'r cynigion diwygiedig yn eithrio unrhyw brosesu o fewn Ardal B y gwaith yng Ngwedd 4 a dim pentyrru stoc o fewn Ardal C y wedd gweithio gorllewinol (gwedd 3). Yn ogystal, bydd y gwaith o brosesu deunydd o'r gweithfeydd yng ngwedd 4 yn cael ei wneud ar lefel bresennol y gweithfeydd chwarel presennol (gwedd 1) ac mae'r gweithrediadau sy'n ymwneud â gwaredu llechi o wedd 4 am gael ei leihau fel bo modd cadw ffurfweddiad blaenau'r tomennydd ar ben gogleddol a gorllewinol y safle. Yn ogystal, byddai'n hwylus cyfyngu ar yr hawliau datblygu a ganiateir o ran lleoli offer a pheiriannau yng Ngwedd 4 y gweithrediadau.
- 5.17 O ystyried y newidiadau uchod, mae'r drefn gweithio ac adfer ar gyfer y datblygiad yn dangos bod Ardal brosesu 'A' ac Ardal Bentyrru Stoc 'B' am gael eu cadw drwy gydol y gweithrediadau o ystyried bod Gwedd 1 y datblygiad yn cynnig sefydlu ffordd gludo newydd fel sydd wedi'i ddangos ar gynlluniau'r cais, fydd yn disodli'r ffordd bresennol yn barhaol, ac sydd i'w hadfer wedi i'r cynigion ar gyfer Gwedd 3 gael eu cwblhau. Yn ogystal, mae'r cynigion addasedig bellach yn cynnwys strategaeth fanwl ar gyfer adfer swbstrad/priddoedd a chynigion ail-hadu i'w gweithredu'n unol â'r cynllun addasedig o weithio mewn gweddau ac adfer. Yn ogystal, mae'r cynnig yn cynnwys defnyddio'r ardal stocio bresennol ar lwyfandir y domen ddeheuol, fel y caniatwyd dan ganiatâd cynllunio C15/0571/17/MW, fydd yn cael ei adfer wedi cwblhau gwaith ar Wedd 3.
- 5.18 Mae'r safle wedi'i leoli ar dir comin ger Hawl Tramwy cyhoeddus, ac wedi'i gynnwys ar gofrestr CNC fel tirwedd hanesyddol Nantlle. O ystyried graddfa a natur y datblygiad, ni ystyrir y bydd y cynnig yn cael effaith sylweddol ar gymeriad yr Ardal Tirwedd Arbennig o ystyried cyd-destun y gweithfeydd llechi presennol a hanesyddol. Yn ddarostyngedig i amod i adfer yn ddiogel yn unol â'r cynlluniau diwygiedig a'r strategaeth adfer ddiwygiedig a baratowyd gan Gritten Ecology i gefnogi'r cais, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â pholisi AT 1, AMG 2, AMG 3, MWYN 3 a MWYN 9 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.

Archeoleg

- 5.19 Mae NCT 24 a gyflwynwyd yn 2017, yn darparu arweiniad ar sut y dylid ystyried agweddau penodol o'r amgylchedd hanesyddol. Mae'n pwysleisio bod newidiadau yn yr amgylchedd hanesyddol yn anochel o ganlyniad i bwysau amrywiol gan gynnwys y difrod a achoswyd gan y defnydd a'r angen i ymateb i newidiadau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd a thechnolegol. Yn ogystal, mae'n nodi y dylid defnyddio'r Egwyddorion Cadwraeth i asesu effeithiau posib cynnig datblygu ar arwyddocâd unrhyw ased hanesyddol ac i gynorthwyo wrth wneud penderfyniadau pan fo'r amgylchedd hanesyddol yn cael ei effeithio gan y broses gynllunio.
- 5.20 Pan wyddys bod olion archeolegol yn bodoli neu'r ystyrir eu bod yn debygol o fodoli, fel sy'n briodol, dylid cynnal asesiad desg a'i gyflwyno i gefnogi cais cynllunio a dylai gynnwys darpariaeth liniaru archeolegol neu i gofnodi unrhyw nodweddion archeolegol a allai gael eu haflonyddu neu'u difrodi.
- 5.21 Mae'r asesiadau eolegol ac archeolegol a gyflwynwyd i gefnogi'r cais hwn yn darparu trosolwg o nodweddion y safle a gosodiad y cynnig mewn cyd-destun tirwedd hanesyddol ehangach. O ran arwyddocâd archeolegol y safle, mae ffocws yr adroddiad

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

yn darparu asesiad o'r nodweddion sydd wedi'u hadnabod gydag argymhellion am waith archeolegol neu liniaru pellach ar gyfer y tomennydd ym Moel Tryfan yn eu cyfanrwydd. Fodd bynnag, ar gyfer y cynnig hwn, mae'r asesiad o effeithiau archeolegol wedi'i gyfyngu i ardal y llinell goch ar y cais ac nid yw unrhyw argymhelliad am liniaru archeolegol yn y cyd-destun ehangach yn golygu derbyn y gweithio yn y dyfodol o ran yr effaith bosib ar asedau treftadaeth hanesyddol neu ddiwylliannol a ddylai fod yn destun cais cynllunio pellach i'w asesu ar ei rinweddau ei hun. Mae manylion diwygiedig ar ffurf adroddiad archeolegol diwygiedig yn darparu argymhellion pellach am waith archeolegol ar gyfer y nodweddion hynny sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y gwaith mwynau.

- 5.22 Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod ardal yr astudiaeth yn ffurfio tirwedd ôl-ddiwydiannol bwerus sy'n rhan o ardal gynhyrchu llechi Nantlle-Moel Tryfan. Mae cysylltiadau diwylliannol yr ardal yn hynod sylweddol, gan gynnwys cysylltiadau gwyddonol, athronyddol a llenyddol y dirwedd megis Charles Darwin a'r llenor Cymraeg, Dr Kate Roberts. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at y pwysigrwydd o gydnabod sensitifrwydd y cysylltiadau hyn a bod y cysylltiadau llenyddol yn benodol berthnasol gan eu bod yn ystyried yn glir beth yw ystyr y dirwedd mwynloddio llechi, a'r newid yn y dirwedd, mewn cyd-destun diwylliannol Cymreig unigryw.
- 5.23 Mae'r asesiad yn aseinio categorïau o arwyddocâd ar gyfer y safleoedd archeolegol gan amrywio o A i E, gydag A yn cynrychioli ardaloedd o bwys cenedlaethol, B yn cynrychioli safleoedd o arwyddocâd rhanbarthol neu sirol, C yn cynrychioli safleoedd o bwys dosbarth neu ranbarthol, D yn cynrychioli mân safleoedd neu rai wedi'u difrodi ac E yn cynrychioli safleoedd sydd angen eu hymchwilio ymhellach. Yn ogystal, mae'n diffinio lefelau o gofnodi safleoedd archeolegol o fewn yr asesiad sy'n gofyn am gofnodi Lefel 1 a 2. Yn ei hanfod, mae cofnodi Lefel 1 yn gofnod gweledol syml, fel arfer yn cynnwys darluniau, ffotograffau a chofnod ysgrifenedig, ond mae Lefel 2 yn gofnod disgrifiadol, sy'n cael ei lunio mewn amgylchiadau tebyg i Lefel 1 ond lle mae angen mwy o wybodaeth.
- 5.24 Cafodd 50 safle eu hadnabod yn yr adroddiad a phriodolwyd pob un ohonynt i'r cyfnod ôl-ganoloesol. O'r safleoedd a nodwyd yn yr asesiad archeolegol, mae 22 wedi'u lleoli yn yr ardal sydd wedi'i gynnwys yn ffin y cais, lle mae 1 wedi'i gategoreiddio yn A, 13 yn B, 2 yn C a 7 yn E. Gwneir argymhellion penodol o ran pob safle, ond yn gyffredinol, mae'r asesiad yn argymhell y dylid ystyried Cynllun Rheoli Cadwraeth cyffredinol i adlewyrchu arwyddocâd hanesyddol y safle. Mae'r ymgeisydd yn fodlon gwneud y gwaith archeolegol angenrheidiol, cyhyd ag y bo'r cofnodi wedi'i gyfyngu i'r safleoedd hynny sy'n cael eu heffeithio gan y cynigion datblygu. Yn ogystal, mae'r ymgeisydd yn fodlon llunio cynllun rheoli cadwraeth i gynnwys ardal ehangach y chwarel/tomen.
- 5.25 Fel y nodwyd uchod, bydd y gofyniad am waith archeolegol pellach yn cael ei ddiogelu dan amod cynllunio ond wedi edrych yn fras drwy'r adroddiad, bydd hyn yn eithrio cofnodi lefel 1 o ran swyddfa'r chwarel yn y 21ain Ganrif (nodwedd 34), neu'r maes saethu 'ôl-ganoloesol' (nodwedd 37).
- 5.26 Er na fu i Wasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd wneud sylwadau mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar y cais, mae'r adroddiad yn cadarnhau y ceisiwyd cyngor gan y Swyddog Rheoli Datblygu ac y cafwyd cyngor ganddo. Yn ogystal, mae'r fethodoleg a ddilynwyd yn yr asesiad yn cydymffurfio â'r safonau a osodwyd gan yr Institute of Field Archaeologists. Ymgynghorwyd â ffynonellau archifol yn y cronfeydd ymchwil mawr, gan gynnwys y Llyfrgell Genedlaethol a Phrifysgol Bangor, yn yr un modd â deunydd yn yr HER a ffotograffi o'r awyr a guradwyd gan y GAT a'r NMR a guradwyd gan y RCAHMW, Aberystwyth.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.27 O ran effeithiau ar dreftadaeth ddiwylliannol a'r hyn sydd o bwys archeolegol yn y diwydiant mwyngloddio llechi o fewn Tirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol, ystyrir bod y datblygiad a'r cynllun arfaethedig o gamau lliniaru archeolegol a chynhyrchiad cynllun rheoli cadwraeth, yn cydymffurfio â gofynion canllawiau cynllunio yn PPC 9 a NCT 24 gyda pholisïau MWYN 3, AT 1 ac AT 4 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.

Mwynderau cyffredinol a phreswyl

- 5.28 Mae gan y datblygiad arfaethedig botensial i achosi effeithiau amgylcheddol o safbwynt llwch, sŵn ac effeithiau gweledol sy'n gysylltiedig â gwaredu, prosesu a chludo llechi. Mae cynigion y cais yn cadarnhau y bydd offer a pheiriannau symudol yn cael eu lleoli gerllaw ardal lles ac ardal drefnu bresennol y safle ar gyfer mathru a sgrinio deunydd ond hefyd y posibilrwydd y bydd gwaith o'r fath yn parhau o fewn gwagle'r chwarel dan delerau'r penderfyniad ROMP. Dylid cadw mewn cof, fodd bynnag, bod y cynnig yn ymwneud â chaffael agregau eilaidd o domennydd llechi ac nid yw'n cynnwys cynnydd yn allbwn na thraffig presennol y chwarel.
- 5.29 Mae dau eiddo preswyl, neu ddatblygiad sensitif, o fewn 200m o safle'r cais, sef Tan y Foel Fawr, oddeutu 103m ac sydd wedi'i leoli ar droed y ffordd gludo inclein, a'r llall yw Tan y Foel Fach, oddeutu 150m i'r gogledd. Caiff datblygiad sensitif ei ddiffinio yn MTAN1 fel; *“any building occupied by people on a regular basis and includes housing areas, hostels, meeting places, schools and hospitals where an acceptable standard of amenity is expected”*. Noda MTAN1 bod ymchwil wedi dangos fod pobl sy'n byw ger gweithfeydd mwynau yn ystyried mai llwch yw prif effaith echdynnu mwynau ac unrhyw weithrediadau prosesu, ac yna traffig, sŵn a ffrwydradau.
- 5.30 Polisi Cynllunio Mwynau Cymru a MTAN1: Agregau wedi sefydlu'r egwyddor o gylchfeydd rhagod o amgylch safleoedd echdynnu mwynau. Mae Polisi MWYN 5 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn mabwysiadu'r amcanion o warchod defnyddiau tir sy'n fwyaf sensitif i effaith gwaith mwynau drwy sefydlu pellteroedd gwahanu rhwng defnyddiau tir a allai wrthdaro. Mae MTAN1 yn argymhell pellter o o leiaf 100 metr ar gyfer gweithfeydd tywod a graean ac eraill lle na chaniateir ffrwydro, er mae'r CDU ar y Cyd mabwysiedig yn manylu ar gylch rhagod o 200m ar gyfer pob gwaith llechi gan gynnwys dyddodion gwaith mwynau oni bai bod rhesymau clir a chyfiawn dros leihau'r pellter pan fo effaith gyfyngedig o'r safle echdynnu.
- 5.31 Mae'r ddau eiddo sensitif wedi'u lleoli o fewn 200m o'r ffordd gludo sy'n gwasanaethu'r gweithgareddau echdynnu cyfredol yn barod. O ran cynigion y cais, byddai deunydd llechi'n cael ei gludo i'r ardal brosesu sydd wedi'i dangos ar y Cynllun Gosodiad Gweithredol a Gweddau Dangosol, sydd wedi'i leoli y tu allan i'r cylchfa rhagod 200 metr, ac sydd wedi'i warchod ymhellach gan fwnd sgrinio acwstig. Yn ogystal, mae'r cais yn cadarnhau'r defnydd o dair ardal pentyrru stoc ar wahân sydd wedi'u lleoli o fewn gweddau'r datblygiad.
- 5.32 Mae cynlluniau'r cais yn cynnig cynnal pen blaen (gorllewinol) y domen sydd agosaf at Tan y Foel Fawr i weithredu fel sgrin weledol ac acwstig, gan leihau'r effeithiau ar y derbynyddion agosaf. Mae trafodaethau pellach â'r ymgeisydd wedi arwain at addasiad i drefn y gwaith. Bellach, mae'r gwaith yng Ngwedd 1 yn cynnwys ardal weithio ehangach i hwyluso'r gwaith o adeiladu ffordd gludo newydd fydd yn cael ei defnyddio fel ardal stocio a phrosesu drwy gydol y datblygiad. Mae cynlluniau diwygiedig yn dangos y bydd Gwedd 3 gwreiddiol y gwaith yn cael ei weithredu cyn Gwedd 2, a bydd hyn yn sicrhau bod yr arglawdd llechi ar ben gorllewinol y safle'n

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

cael ei gynnal rhwng y gwaith a'r eiddo sy'n sensitif i sŵn hyd nes camau olaf y datblygiad.

- 5.33 Mae asesiad effaith sŵn a gyflwynwyd i gefnogi'r cais yn cadarnhau mai'r lefel sŵn cefndirol isaf a fesurwyd oedd 29.3dB (A) yn yr eiddo agosaf sy'n sensitif i sŵn. O ran mabwysiadu cynllun rheoli sŵn a sgrinio priodol a gosod peiriannau, noda'r adroddiad bod y lefelau sŵn rhagweladwy a gyfrifwyd ar gyfer cludo, llwytho/dadlwytho deunydd ac yn benodol, gwaith mathru a sgrinio, yn is na'r trothwy o 10 desibel uwchben y lefelau sŵn cefndirol presennol mewn eiddo sensitif cyfagos, yn unol â chanllawiau MTAN1. Mae cyfyngiad sŵn o 41dB LAeq, 1 awr, *free field*, mewn grym yn barod ar gyfer gweithrediad yr iard gludo ar droed yr inclein. Fodd bynnag, o ran canllawiau MTAN1, ac er budd gorfodi cyfyngiad sŵn y gellir gweithio ag ef, mae'r gwaith sy'n ymwneud â llwytho a chludo deunydd yn ysbeidiol ac nid yw mor barhaus â sŵn y mathrwr am bum awr y dydd yn ystod cyfnodau contract yr ymgyrch.
- 5.34 Mewn ymateb i ymgynghoriad, argymhellodd Gwarchod y Cyhoedd Gwynedd yr hyn a ganlyn fel amod cynllunio; *“Ni fydd y Lefel Cyfradd Sŵn yn fwy na'r lefelau sŵn cefndirol +10 dB(A) (1 awr), lle mae'r lefelau sŵn cefndirol yn llai na 45 dB(A). Y Lefel Sŵn Cefndirol fydd yr hyn sydd wedi'i fesur a'i adrodd yn yr adroddiad Acwstig. Y Sŵn Cefndirol yn Nhan y Fawr a Than Foel Bach yw 29.3dB(A)”*.
- 5.35 Er budd lliniaru'n briodol a gwarchod mwynderau'r trigolion cyfagos a'r ardal gyfagos a'r dynodiad tirwedd hanesyddol, mae cynlluniau'r datblygwr wedi'u haddasu fel nad oes unrhyw brosesu'n digwydd yn Ardal B y gwaith Gwedd 4 ac ni fydd unrhyw bentyrru stoc ym mhen mwyaf gorllewinol gwaith y domen. Mesurau lliniaru sŵn fel yr hyn a argymhellwyd yn Nhabl 4.1 *'noise management table'* y Cynllun Atal Llygredd a dderbyniwyd ar 3 Gorffennaf 2018, yn cynnwys yr hyn a ganlyn;
- Y mathrwr i'w osod yn y fath fodd fel ei fod yn arwain at yr allyriadau sŵn isaf o unrhyw gyfeiriad y bydd y peiriant yn wynebu'r eiddo preswyl;
  - Bydd yr ardaloedd prosesu wedi'u lleoli mor bell â'r hyn sy'n ymarferol bosib oddi wrth y derbynnyddion a bydd gweithrediad y mathrwr wedi'i sgrinio bob amser gan fwnd o 3m o uchder fan leiaf;
  - Y Mathrwr i'w weithredu rhwng 10.00awr a 15.00awr yn unig;
  - Allbwn i barhau yn bedwar llwyth y dydd rhwng 08.00 a 16.00 awr;
  - Cerbydau i'w cynnal a'u cadw a'u gweithredu â thawelyddion ond hefyd amod bod larymau bagio sŵn gwyn i'w gosod ar bob offer a pheiriant a ddefnyddir ar y safle.
  - Cyfyngu cyflymder ar y ffordd gludo i 5mya;
  - Pob injan i gael ei diffodd pan nad ydyw'n cael ei defnyddio;
  - Ffordd fynediad a'r ffyrdd cludo i'w cynnal mewn cyflwr da er mwyn atal cerbydau cludo rhag taro;
  - Uchder gollwng o bob pwynt arllwys i'w cadw i'r isafswm, corff y tipiwr i'w ostwng cyn gadael yr ardal dipio a dim ysgwyd cyrff y cerbydau pan fo'r tipiwr yn cael ei godi;
  - Lle bo'n bosib, dim ond ar lefel daear y bydd offer/peiriannau llwytho'n cael eu gweithredu. Dim peiriannau segur i'w gadael ar ben twmpathau o ddeunyddiau a phentyrrau stoc.
- 5.36 Wrth ystyried y mesurau lliniaru uchod, ystyrir, o ran yr effeithiau sŵn posib, bod cyfiawnhad dros alluogi gweithio o fewn cyfyngiad y gylchfa rhagod yn yr achos hwn.
- 5.37 Mae'r cais yn darparu cynllun rheoli llwch a ellid ei ddefnyddio ar y safle i atal y risg o lwch yn dianc. Mae mesurau lliniaru llwch fel yr hyn a gynigiwyd yn Nhabl 5.1 *'dust*

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

management table' y Cynllun Atal Llygredd a dderbyniwyd ar 3 Gorffennaf 2018, yn cynnwys yr hyn a ganlyn;

- Mae'r broses fathru yn barhaus ac felly mae'n annhebygol y bydd deunydd wedi'i brosesu'n aros ar y safle am gyfnod sylweddol o amser cyn iddo gael ei lwytho a'i symud o'r safle;
- Uchder gollwng o bob pwynt arllwys i'w cadw i'r isafswm;
- Bydd yr ardaloedd prosesu wedi'u lleoli mor bell â'r hyn sy'n ymarferol bosib oddi wrth y derbynyddion a bydd gweithrediad y mathrwr wedi'i sgrinio bob amser gan fwnd o 3m o uchder fan leiaf er mwyn cynorthwyo i atal unrhyw allyriadau llwch rhag dianc wrth ddefnyddio'r mathrwr.
- Allbwn i barhau yn bedwar llwyth y dydd rhwng 08.00 a 16.00 awr;
- Arwynebau'r safle a'r llwybrau cludo i'w gwlychu gan ddefnyddio bowseri yn ystod amodau sych;
- Bydd bowseri dŵr ar y safle'n cynnig dull parhaus o atal llwch ar gyfer yr offer a ddefnyddir yn ystod y gwaith o brosesu a sgrinio deunyddiau;
- Mwd neu falurion a ddyddodwyd ar y briffordd i'w trin fel argyfwng a gweithredwyr y safle i'w glanhau;
- Ardaloedd pentyrru stoc a llwytho cerbydau wedi'i gyfyngu i'r ardal brosesu wedi'i fwndio gydag uchder pentwr stoc o 1.0m fan leiaf islaw pen y gyfuchlin bresennol;
- Chwistrellir pentyrrau stoc â dŵr i'w hatal rhag sychu gormod ac i atal llwch rhag ffurfio.
- Cadw dyddiadur safle er mwyn logio cwynion a chymryd camau unioni, fel bo'r angen;
- Archwiliadau ffurfiol am allyriadau llwch yn ffin y safle ddwywaith y dydd;
- Gosod gorchudd ar gerbydau sy'n symud llwythau a allai fod yn llychlyd o'r safle;
- Cyfyngu cyflymder ar y ffordd gludo i 5mya;
- Goruchwyliwr y safle i gynnal archwiliad gweledol o allyriadau llwch ym mherimedr y safle o leiaf ddwywaith y dydd i sicrhau nad oes llwch yn chwythu o'r safle. Bydd canlyniadau'r ymarferion monitro ac unrhyw gamau adferol a gymerir yn cael eu nodi yn y llyfr log fydd ar gael i'r ALI/CNC ei archwilio ar gais.

5.38 Mewn ymateb i ymgynghoriad, argymhellodd Gwarchod y Cyhoedd Gwynedd, o ran ansawdd aer, y dylai'r datblygiad gydymffurfio â'r amodau a ganlyn; “ *Ni fydd lefelau PM10 yn fwy na 50µg/m-3 fel cymedr dyddiol gyda dim mwy na 35 achlysur ble mae'n uwch na hynny bob blwyddyn, a 40µg/m-3 wedi'i fesur fel cymedr blyneddol, pan fo'n cael ei fesur y tu allan i eiddo/tai sensitif gerllaw; ...a; “ Ni fydd lefelau PM2.5 yn fwy na 25µg/m3 fel cymedr blyneddol, pan fo'n cael ei fesur wrth y derbynydd iechyd dynol sensitif agosaf”.*

5.39 Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi codi'r mater sy'n ymwneud â'r effeithiau sŵn posib a allai effeithio ar dawelwch cerddwyr sy'n ymweld â Mynydd Mawr oddeutu milltir a hanner i'r de-ddwyrain o'r safle ym Mharc Cenedlaethol Eryri. Wedi hyn, cadarnhaodd CNC bod y mesurau lliniaru a gynhwyswyd yn y Cynllun Atal Llygredd yn foddhaol a'u bod wedi gofyn am amod i addasu'r geiriad ryw fymryn yn y Tabl Rheoli Sŵn. Ni chyflwynodd Awdurdod y Parc Cenedlaethol unrhyw wrthwynebiad mewn ymateb i'r ymgynghoriad ond fe ymddengys bod yr asesiad sŵn a'r mesurau lliniaru a gynigir yn y cais wedi'u paratoi i ymdrin ag unrhyw achos posib o niwsans statudol i eiddo cyfagos ac mae'r lefelau a ragwelir yn adlewyrchu'r canllawiau sŵn yn MTAN 1. Gyda'r mesurau lliniaru ychwanegol a awgrymir ar gyfer trefn y gweithrediadau, ac yn benodol, adleoli ardal brosesu B i'r llwyfan gwastad presennol lle mae swyddfa'r safle

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

wedi'i lleoli, mae'n annhebygol y bydd y cynnig yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd a phwrpas y Parc Cenedlaethol.

- 5.40 Ystyrir felly, yn ddarostyngedig i amodau priodol i reoli effeithiau sŵn a llwch, oriau gwaith a'r gweithrediadau prosesu (mathru a sgrinio), a gweithrediad mesurau lliniaru'n unol â'r cynlluniau rheoli llwch a sŵn, ni fydd y cynnig yn cael effaith andwyol ar fwynderau'r ardal ac felly mae'n cydymffurfio â Pholisi MWYN 3 a PCYFF 2 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.

Materion traffig a mynediad

- 5.41 Mae safle'r cais yn meddiannu lleoliad gwledig ac ni ellir ei wasanaethu gan unrhyw ddull cludiant ac eithrio cerbydau ffordd. Fel y cyfryw, bydd yr holl ddeunydd a gynhyrchir ar y safle yn cael ei symud oddi ar y safle gan gerbydau nwyddau trwm (HGV), gyda'r gallu i gario llwythi hyd at 30 tonnelli yn gyffredinol. Mae'r rhwydwaith ffyrdd ger safle'r cais yn cynnwys ffyrdd Dosbarth 2 'B' yn bennaf, ac mae'r chwarel yn cael ei gwasanaethu gan y ffordd sy'n arwain o'r Fron i Rosgadfan.
- 5.42 Tra bo'r datblygiad arfaethedig yn ceisio ymestyn o ran yr adnodd sydd ar gael, nid yw'r cais yn cynnwys cynigion am gynnydd mewn allbwn sy'n fwy na 4 llwyth y dydd fel y'i caniateir dan ganiatâd cynllunio C16/0063/17/MW.
- 5.43 Mae'r fynedfa newydd i'r chwarel ar y Briffordd Sirol gyfagos wedi'i gosod a'i hadeiladu'n unol â chynlluniau cais cyfeirnod C13/1296/17/LL, ac mae'r caniatâd angenrheidiol, fel sy'n ofynnol dan Adran 171/184 Deddf Priffyrdd 1980, i wneud gwaith ar y briffordd/troedffordd/ymylon er mwyn creu'r fynedfa. Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, nododd yr uned drafnidiaeth nad oedd ganddynt wrthwynebiad o ran bod y cynnig yn annhebygol o effeithio ar y rhwydwaith ffyrdd lleol mabwysiedig, ond yn argymhell ymgynghori â'r Uned Hawliau Tramwy am gyngor pellach ynghylch effaith y cynnig ar Lwybr Cyhoeddus Rhif 46 yng Nghymuned Llandwrog.
- 5.44 Gan gofio na fydd newid i'r cyfyngiadau allbwn presennol, ystyrir bod y bwriad yn dderbyniol mewn egwyddor o ran bod y datblygiad yn cydymffurfio â pholisïau TRA 4 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.

Materion Bioamrywiaeth

- 5.45 Mae'r safle wedi'i gynnwys yn safle bywyd gwyllt De Moel Tryfan, sydd â chynefinoedd bioamrywiaeth â blaenoriaeth ar gyfer y DU sydd wedi'u rhestru dan A. 42 Deddf NERC 2006, h.y. Rhostir Sych a Gwlyb a Glaswelltir Asid Sych. Noda Nodyn Cyngor Technegol Llywodraeth Cynulliad Cymru 5 (Cadwraeth Natur a Chynllunio) Medi 2009, fod gan safleoedd lleol ran bwysig i'w chwarae o ran bodloni targedau bioamrywiaeth ac y dylai polisiau mewn CDU a Chynlluniau Datblygu Lleol wneud darpariaethau i'w gwarchod. Felly, mae'r diddordeb cadwraeth natur y maent wedi'u dynodi amdanynt yn ystyriaeth berthnasol wrth wneud penderfyniadau cynllunio. Mae'r canllawiau'n datgan ymhellach; *“The conservation and enhancement of locally designated sites is an important contribution to the implementation of Biodiversity Action Plans and to the management of features of the landscape of major importance for wild flora and fauna. Developers should avoid harm to those interests where possible. Where harm is unavoidable it should be minimised by mitigation measures and offset as far as possible by compensation measures designed to ensure there is no reduction in the overall nature conservation value of the area or feature”*.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.46 Cynhaliwyd arolygon ecolegol yn ystod 2016 ac fel y crybwyllwyd yn yr adroddiad hwn yn barod, mae'r asesiadau ecolegol ac archeolegol yn rhoi trosolwg o nodweddion y safle a gosodiad y cynnig yng nghyd-destun y dirwedd hanesyddol ehangach. Mae'r pedair ardal ddatblygu sy'n ddarostyngedig i'r cynnig yn dangos cyfraddau amrywiol o goloneiddio gan bryoffytau, cen a glaswelltir asid, sy'n arwain at rostir sydd wedi'i dominyddu gan *Calluna vulgaris* yn debyg i'r Tir Comin o amgylch. Fodd bynnag, mae mwyafrif y tomennydd naill ai'n rhy flociog eu natur neu nid oes digon o fân ddeunyddiau ynddynt i alluogi llystyfiant i ddatblygu ac maent wedi'u ffurfio, fwy neu lai, o wastraff llechi moel (*o bosib gwastraff o'r sied dorri ar gyfer gweddau 1 - 3*), er y canfuwyd sawl rhywogaeth o gen prin ac un bryoffat nodedig yn ystod yr arolygon.
- 5.47 Ni chanfuwyd unrhyw ymlusgiaid yn ystod arolygon *refugia* pwrpasol, ond awgrymir Mesurau Osgoi Rhesymol (RAM) i leihau unrhyw effeithiau posib, yn benodol ar y Madfall Cyffredin (*Zootoca vivipara*), ac ni chofnodwyd unrhyw rywogaethau adar gaeafu nodedig yn ystod yr arolygon. Nodwyd nifer o rywogaethau adar yn nythu ym mhrif wagle'r Chwarel, gan gynnwys y Frân Goesgoch (*Pyrhocorax pyrrhocorax*), rhywogaeth Atodlen 1, sy'n ymddangos fel nad yw peiriannau'r Chwarel gerllaw yn amharu dim arni. Mae mynedfa chwarel gerllaw wedi dangos mân ddi-ddordeb ystlumod, ond mae hwn wedi'i leoli i ffwrdd o unrhyw effaith bosib a allai ddigwydd o ganlyniad i'r cynnig. Yn ei gyfanrwydd, nid yw'r safle'n hollol ddelfrydol i ystlumod ond fe awgrymir RAM addas.
- 5.48 Yn eu hymateb i'r ymgynghoriad, dywed CNC; "Yn ddarostyngedig i weithredu'r mesurau rhagofalus a fanylir amynt yn adran 5.6.2 yr Adroddiad Ecolegol (*Asesiad Effaith Ecolegol, Hydref 2016*), nid ydym yn ystyried bod y cynnig yn debygol o niweidio neu aflonyddu'r ystlumod na'u safleoedd bridio a gorffwys yn y safle hwn ac, felly, nid yw'n debygol o fod yn andwyol i gynnal poblogaeth y rhywogaeth mewn statws cadwraeth ffafriol yn ei amrediad naturiol. Gellid cynnwys amod ar y caniatâd yn gofyn bod yr ardal a fewnlenwyd mewn toriad yn ddiweddar yn ymestyn tua'r de o'r fynedfa yn cael ei waredu unwaith y bydd digon o le wedi'i ddarparu wrth waredu deunydd o'r gweithfeydd Gwedd 4 gerllaw, er mwyn rhoi digon o le i gerbydau'r chwarel basio drwodd.
- 5.49 Fodd bynnag, mewn ymateb i'r ymgynghoriad, nododd Bioamrywiaeth Cyngor Gwynedd eu bod yn gwrthwynebu i'r cynnig gan gadarnhau bod y cynefinoedd sydd o amgylch chwarel Moel Tryfan yn rhai sydd â gwerth bioamrywiaeth uchel a'u bod yn cefnogi glaswelltir niwtral sydd wedi'i gwella'n rhannol, mosaig o rostir sych/glaswelltir asid, mosaig o rostir gwlyb/glaswelltir asid, ynghyd â nifer o rywogaethau sy'n gysylltiedig â rhostiroedd. Rhostir sych a llystyfiant gorgors wedi'i restru dan Atodlen 1 Cynefinoedd y DU 1992. I grynhoi, y rhesymau pam fo'r swyddog bioamrywiaeth yn gwrthwynebu yw;
- Dim echdynnu o fewn Gwedd 4 (y domen sy'n ffinio â dynodiad SoDdGA Daearegol Moel Tryfan), gan bod yno gynefinoedd o bwys bioamrywiaeth uchel (rhostir) a'u bod yn cefnogi sawl rhywogaeth o bwys bioamrywiaeth uchel.
  - Mae angen mwy o fanylion yn y cynllun adfer, e.e. dull manwl yn nodi sut bydd y rhostir yn cael ei adfer a'r amserlen ar gyfer pob ardal.
  - Monitro cynefinoedd y safle bob tair blynedd, dylai hyn gynnwys mapiau manwl o raddfa pob cynefin a'i gyflwr.
- 5.50 Trafodir dulliau o gyfoethogi'r ecoleg yn y cais ac mae'n cynnwys sefydlu cymunedau rhostir sych ar ôl-troed pob un o'r bedair tomen unwaith y bydd yr echdynnu wedi dod i ben. Mae'r cynlluniau diwygiedig a'r manylion yn cynnwys methodoleg ar gyfer adfer y tomennydd a baratowyd gan Gritten Ecology ym mis Mehefin 2018. Mae'r cynllun

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

yn amlinellu rhestr fanwl o fesurau i adfer wynebâu'r tomennydd yn fosaig o grug/glaswelltir gan gynnwys stripio a gosod yn uniongyrchol y swbstrad a adferwyd o wedd 4 y gwaith yn lle storio'r deunydd. Pan fo angen storio, bydd y swbstrad yn cael ei stripio cyhyd ag y bo modd yn ystod y gwanwyn cynnar, fel bo modd cael twf tymor cyfan, ond yn ei hanfod, bydd angen cynnal a monitro cyflwr y swbstrad er budd cadw banc hadau gwerthfawr. Yn ogystal, mae'r ddogfen yn darparu strategaeth ar gyfer ôl-ofal yr ardaloedd sydd wedi'u hadfer, gan gynnwys cymysgedd hadau ar gyfer arwynebâu daear moel, pe byddai'r raddfa goloneiddio a dilyniant yn aflwyddiannus. Yn ogystal, byddai'n fuddiol gofyn am hysbysiad ymlaen llaw o unrhyw stripio pridd/swbstrad cyn gweithrediadau yng Ngwedd 4, ynghyd â chadarnhad drwy gyfeirio at gynllun i raddfa o leoliad a chyfaint y deunyddiau sy'n cael eu storio yn y safle. Bellach, mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cadarnhau eu bod yn fodlon â'r cynllun gosodiad diwygiedig a chynnwys yr Adroddiad Adfer Tomennydd gan Gritten Ecology.

- 5.51 Er ei fod wedi'i ddynodi'n Safle Bywyd Gwyllt Lleol sy'n cael ei gefnogi gan Bolisiau AMG 5 ac AMG 6 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, ystyrir bod y strategaeth ddiwygiedig yn rhoi digon o fesurau lliniaru i sicrhau y gellir storio a chadw'r priddoedd a'r swbstrad ar gyfer cynigion adfer yn y dyfodol. Mae rhan o'r gweithrediadau Gwedd 4 hefyd wedi'u lleihau fel bo modd gwarchod cyfanrwydd SoDdGA Daeregol Moel Tryfan ond hefyd gadw ffurfweddiad blaenau'r tomennydd ar ben gogleddol a gorllewinol y safle. Yn ei hanfod, bydd y datblygiad yn defnyddio ffynhonnell o agregau eilaidd sy'n cael ei chefnogi mewn egwyddor ar lefel Genedlaethol ac mewn perthynas â'r datblygiad a gynigir yma, mae'r angen am y datblygiad yn gorbwyso pwysigrwydd y safle ar gyfer cadwraeth natur lleol ac felly mae'r cynnig yn unol â Pholisi AMG 5, AMG 6, MWYN 3 a MWYN 9 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Asedau Dŵr Cymru

- 5.52 Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, nid oes gan Ddŵr Cymru wrthwynebiad i'r cynnig ond maent wedi cynghori bod ardal y cais (trac mynediad presennol), yn cael ei groesi gan brif bibell ddŵr/pibell ddŵr ddosbarthu a bod gan Dŵr Cymru fel Ymgymerwr Statudol, bwerau statudol i gael mynediad at eu hoffer bob amser. Yn ogystal, mae Gwasanaethau Datblygu Dŵr Cymru wedi cynghori y gellid cynnwys yr amodau i ddatblygu ger prif bibellau dŵr fel nodiadau cynghori, ynghyd â chopi o ymateb Dŵr Cymru i'r ymgynghoriad, yn hytrach na rhoi amodau ar y rhybudd penderfyniad.

SoDdGA Daeregol Moel Tryfan

- 5.53 Roedd Cyfoeth Naturiol Cymru wedi nodi pryderon yn eu hymateb cychwynnol i'r ymgynghoriad ar y cynnig ynghylch y bwriad i leoli offer mathru a sgrinio o fewn gwedd 4 y gweithfeydd, gan y byddai'r rhan honno hefyd wedi'i lleoli o fewn SoDdGA Daeregol Moel Tryfan. Yn ogystal, gofynnodd CNC am gadarnhad ynghylch p'un a oedd unrhyw rai o'r mân ddeunydd neu'r deunyddiau eraill yn cael eu gwaredu o fewn SoDdGA Moel Tryfan ac asesiad o unrhyw effeithiau posib er mwyn dangos na fyddai'r SoDdGA yn cael ei effeithio'n andwyol gan y cynigion.
- 5.54 Mae'r cynnig yn cynnwys ôl-lenwi'r twmpathau gwastraff yn ardaloedd y tomennydd sydd wedi'u cloddio yn unol â'r hyn a ddangosir ar groestoriadau'r cais. Fodd bynnag, mae'r gwaith o brosesu'r deunydd a gwaredu gwastraff mwynau'n debygol o barhau o fewn SoDdGA Chwarel Moel Tryfan am y dyfodol rhagweladwy yn unol â chynlluniau'r cais a atodwyd i'r penderfyniad ROMP gwreiddiol yn 2007.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.55 Mewn ymateb i bryderon CNC, a'r effeithiau posib ar fwynderau'r SLA a'r dynodiad Tirwedd Hanesyddol, mae'r cynlluniau diwygiedig a'r manylion wedi'u hailffurfweddu i eithrio unrhyw weithgareddau prosesu yng Ngwedd 4 y gwaith. Yn ogystal, bydd y gweithrediadau sy'n ymwneud â gwaredu llechi o wedd 4 am gael ei leihau fel bo modd cadw ffurfweddiad blaenau'r tomennydd ar ben gogleddol a gorllewinol y safle.
- 5.56 Mewn ymateb i ymgynghoriad pellach ar y cynigion diwygiedig, bu i CNC gadarnhau eu bod yn fodlon â'r cynllun gosodiad diwygiedig sy'n dangos na fydd unrhyw wastraff llechi'n cael ei waredu o'r tu mewn i'r SoDdGA. O ran effaith bosib y cynnig ar Safle o Ddidordeb Gwyddonol Arbennig sy'n ddynodiad cenedlaethol, mae'r cynnig yn cydymffurfio â Pholisi AMG 5, AMG 6 a MWYN 3 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Llifogydd a Draenio Dŵr Wyneb

- 5.57 Mae ffurf y tir a'r draeniad cysylltiedig ym Moel Tryfan wedi'i addasu'n sylweddol yn sgil y gwaith estynedig, hanesyddol o echdynnu a phrosesu llechi a phresenoldeb gwagleoedd chwarel a thomennydd gwastraff llechi sylweddol.
- 5.58 Mae Asesiad Effaith Hydrodaearegol (HIA) a gyflwynwyd i gefnogi'r cais cynllunio yn darparu ymchwiliad o'r amgylchedd dŵr yng nghyffiniau Chwarel Moel Tryfan. Ni chynigir echdynnu deunydd newydd a byddai'r cynigion mwynau yn cael eu cyfyngu i waredu deunydd o ddyddodion gwaith mwynau. Mae'r asesiad yn casglu na fydd unrhyw ryngweithiad uniongyrchol â dŵr daear yn ei amgylchedd naturiol, ac fe ystyrir bod graddfa bosib effaith y datblygiad yn fân, heb unrhyw effeithiau sylweddol. Mae'r asesiad yn dangos bod y cynigion yn ddi-effaith o ran yr amgylchedd dŵr lleol. Fodd bynnag, mae potensial i gael effaith ar ansawdd y dŵr daear pe byddai hydrocarbonau o gerbydau sy'n dod i mewn i'r safle yn cael eu tywallt yn ddamweiniol, neu wrth roi tanwydd yng ngerbydau'r safle.
- 5.59 Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, gofynnodd CNC i Gynllun Atal Llygredd gael ei gyflwyno i gefnogi'r cynigion i ddangos sut fyddai'r holl ffynonellau llygredd posib (gan roi ystyriaeth benodol i solidau crog), yn cael eu rheoli ar y safle, gan gyfeirio'n benodol at liniaru ar gyfer unrhyw slyri llechi sy'n llifo rhag mynd i mewn i gyrtsiau dŵr gerllaw.
- 5.60 Mewn ymateb i bryderon CNC, cyflwynodd yr ymgeisydd Gynllun Atal Llifogydd (PPP) sy'n ail-gadarnhau casgliadau'r asesiad HIA y bydd ansawdd y dŵr yn cael ei ddiogelu wrth barhau i ddefnyddio'r un dulliau a'r rhai sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd. Yn ogystal, bydd offer i drin arllwysyadau'n cael eu gosod mewn lleoliadau strategol ar y safle a bydd staff wedi'u hyfforddi i'w defnyddio. Mae'r PPP yn cadarnhau y bydd yr holl ddraeniad wyneb yn suddo'n naturiol i'r ddaear heb unrhyw arllwysyadau pwynt o'r safle. Mae hefyd yn cadarnhau'r trefniadau ar y safle ar gyfer storio tanwydd, systemau rheoli ar gyfer storio ac ymdrin â deunyddiau, achosion o dorri i lawr ac arllwysyadau a rheoli mwd a malurion, a'r gofyn i archwilio cerbydau cludo cyn iddynt fynd ar ffyrdd cyhoeddus. Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, mae CNC yn argymhell fod y Cynllun Atal Llygredd yn cael ei addasu drwy amod i gynnwys cynnal archwiliad gweledol wythnosol o'r cyrsiau dŵr oddi ar y safle i sicrhau nad oes unrhyw halogiad.
- 5.61 Cynhaliwyd asesiad canlyniadau llifogydd (FCA) ar y cyd â'r HIA hefyd a bu i hwn gasglu na fyddai'r gwaith parhaus o adfer gwastraff llechi o'r tomennydd hanesyddol yn newid pa mor agored yw'r safle a'r ardaloedd i lawr yr afon, i lifogydd. Mae problemau llifogydd etifeddol yn gysylltiedig â thomennydd gwastraff llechi. Fodd

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

bynag, mae'r asesiad yn casglu na fydd y sefyllfa bresennol yn newid yn sgil y datblygiad arfaethedig ac o ganlyniad, ni fydd cynnydd yn y risg o lifogydd o unrhyw ffynhonnell i dderbynyddion mewnol neu allanol.

- 5.62 Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, cadarnhaodd CNC ei fod wedi adolygu'r Asesiad Canlyniadau Llifogydd a bod ardal y cais i'w gweld o fewn parth A yn unol â'r mapiau Cyngor Datblygu yn ategu NCT15: Datblygu a Pherygl Llifogydd, lle yr ystyrir mai risg fechan neu ddim risg o lifogydd afonol neu lawdol/arfordirol sydd yno. Mae'r cyflwyniad i'r FCA yn cyfeirio at '*...well known existing legacy issues relating to recurrent flooding that affects land to the west of the site...*'. Noda CNC bod yr FCA yn ceisio gostwng y risg i dderbynyddion 'allanol' (rhywle arall) er na chynigir unrhyw fesurau lliniaru rhag llifogydd. Yn ogystal, mae CNC yn awgrymu y dylid trafod y mater â'r adran ddraenio yng Nghyngor Gwynedd, sy'n gweithredu fel yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol. Fodd bynnag, ni chyflwynwyd unrhyw sylwadau gan Ddraenio Tir ac Amddiffyn yr Arfordir Gwynedd mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar y cais.
- 5.63 Yn ddarostyngedig i'r amodau mwynau safonol ar gyfer storio tanwydd, diogelu cyrsiau dŵr lleol a chydymffurfiaeth â'r Cynllun Atal Llifogydd a gyflwynwyd, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â Pholisi MWYN 3 a PCYFF 6 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn. Gellid cynnwys nodyn i'r ymgeisydd yn cyfeirio at y cyfrifoldebau statudol o fewn cylch gwaith CNC ar y rhybudd penderfyniad.

Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Thir Comin

- 5.64 Mae'r safle wedi'i leoli ar Dir Comin Uwchgwyrfai gyda'r mynediad ar hyn o bryd yn rhedeg ar hyd llwybr cyhoeddus rhif 46. Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, gwnaeth Hawliau Tramwy Cyhoeddus Gwynedd gais am ddarpariaeth ddigonol i warchod llwybr cyhoeddus rhif 46, yn ystod gweddau adeiladu a gweithredol y datblygiad.
- 5.65 Yn ddarostyngedig i amodau priodol i sicrhau cyfanrwydd yr hawl tramwy cyhoeddus a chyflwyno 'nodyn i'r ymgeisydd' i sicrhau cyfanrwydd y llwybr cyhoeddus ac i gysylltu ag Uned Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cyngor Gwynedd cyn dechrau unrhyw waith, mae'r bwriad yn cydymffurfio ag amcanion y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.
- 5.66 Mae'r cais wedi'i gynnwys o fewn Tir Comin Uwchgwyrfai. Yn ogystal â'r cais am ganiatâd cynllunio, mae angen caniatâd Llywodraeth Cymru hefyd i gyflawni'r gwaith. Bydd unrhyw ganiatâd cynllunio hefyd yn gofyn am gyflwyno 'nodyn i'r ymgeisydd' i gadarnhau'r mater o'u caniatâd i gynnal y gwaith dan Reoliadau Gwaith ar Diroedd Comin ac ati (Gweithdrefn) (Cymru) 2012 ("y Rheoliadau Gwaith").

Materion cynladwyedd

- 5.67 Rhydd ffigwr 4.2 Polisi Cynllunio Cymru ddiffiniad o ddatblygu cynaliadwy yng Nghymru lle; "golyga datblygu cynaliadwy y broses o wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru trwy weithredu, yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy, sydd â'r nod o gyflawni'r nodau llesiant". Ymhellach, mae'r adroddiad hwn wedi asesu materion cynaliadwy'r cais hwn yn unol â'r nod datblygu cynaliadwy ym mharagraff 4.1.1. PCC i; "alluogi pawb ym mhob cwr o'r byd i ddiwallu eu hanghenion sylfaenol a mwynhau gwell ansawdd bywyd heb beryglu ansawdd bywyd cenedlaethau'r dyfodol", ac yn unol â saith nod lles 'Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015' i helpu sicrhau bod pob corff cyhoeddus yn gweithio tuag at yr un weledigaeth o Gymru gynaliadwy.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

- 5.68 Fel Awdurdod Cynllunio Mwynau, mae dyletswydd ar y Cyngor i sicrhau bod adnoddau mwynau'n cael eu defnyddio mewn modd cynaliadwy, fel y gallent gyfrannu'n briodol at ofynion deunyddiau adeiladu'r ardal yn unol ag egwyddorion allweddol polisi cynllunio mwynau Llywodraeth Cymru. Mae gan Wynedd hanes maith o gloddio mwynau, ac mae'n parhau i fod yn rhan bwysig o'i gwead economaidd a chymdeithasol. Felly, mae'r cynnig yn ymestyn banc tir cronfeydd llechi'r awdurdod, o ran y polisi a'r canllawiau cenedlaethol cyfredol yn MTANI (Cymru) Agregau a'r Datganiad Technegol Rhanbarthol. Bydd y datblygiad yn sicrhau cyflenwad parhaus o gynnyrch llechi yn Chwareli Moel Tryfan ac Alexandra a bydd hyn yn sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei rwymedigaethau dosrannu ar gyfer cyflawni mwynau eilaidd ar gyfer is-ranbarth Gogledd Cymru.

Yr Economi

- 5.69 Yng Ngwynedd, mae cloddio llechi wedi bod yn ffordd o fyw ers canrifoedd ac mae etifeddiaeth ei weithgarwch wedi dod yn gymaint o ran o ddiwylliant â thirwedd yr ardal â'r iaith Gymraeg a'r golygfeydd. Mae Nodyn Cyngor Technegol 23: Datblygiad Economaidd, yn datgan: wrth wneud penderfyniad ar geisiadau cynllunio, bydd angen i awdurdodau cynllunio lleol gadw mewn cof bod defnydd busnes traddodiadol, dosbarthiadau B1 – B8 ond yn cyfrif am ran o'r gweithgaredd yn yr economi. Mae'n bwysig bod y system gynllunio yn cydnabod agwedd economaidd pob datblygiad ac yn gwneud penderfyniadau cynllunio mewn modd cynaliadwy sy'n cadw cydbwysedd rhwng ystyriaethau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd. Mae'n datgan ymhellach; Dylai awdurdodau cynllunio lleol gydnabod arwyddion y farchnad a rhoi sylw i'r angen i dywys datblygiad economaidd i'r lleoliadau mwyaf addas yn hytrach na rhwystro neu atal y fath ddatblygiad.
- 5.70 Bydd y datblygiad arfaethedig yn ymestyn oes weithredol y chwarel ac yn sicrhau cyflogaeth barhaus i'r gweithwyr sydd wedi'u cyflogi'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol o ganlyniad i weithrediadau'r chwarel. Yn fwy na hyn, mae cadw gweithwyr lleol yn cael effeithiau cadarnhaol ar ddiwylliant, ac yn fwy penodol, ar statws yr iaith Gymraeg yn yr ardal. Mae'r cynnig y mae'r cais yn ymwneud ag o yn hollol hanfodol i gyfraniad economaidd y cwmni yn y dyfodol. Mae'r cwmni'n gwneud cyfraniad uniongyrchol a sylweddol i'r economi leol, yn cyflogi hyd at 11 o weithwyr sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau mwynloddio neu gwmnïau sy'n darparu gwasanaethau ar gyfer y cwmni gweithredol.
- 5.71 Felly, mae'n debygol y bydd y bwriad yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i economi'r ardal yn unol â Pholisi Strategol PS 13 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

Yr ymateb i'r ymgynghoriad cyhoeddus

- 5.72 Nid godwyd pryderon gan drydydd partïon mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar y cais. Mae'r ystyriaethau perthnasol sy'n gysylltiedig â'r bwriad hwn wedi'u hasesu gan ystyried polisiâu a chanllawiau cynllunio perthnasol ac ni ystyrir bod cyfiawnhad i wrthod y cais.

6. Casgliadau:

- 6.1 Mae'r datblygiad wedi'i leoli o fewn Ardal Tirwedd Arbennig Eryri a Thirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol Nantlle. Mae'r cynnig yn ceisio darparu adnoddau ychwanegol i fodloni'r galw am y mwyn hwn drwy gynnwys nifer o domennydd gwastraff llechi nad ydynt wedi'u cynnwys yn y penderfyniad ROMP presennol ac

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

mae'n ymwneud â gwaredu rhannau mewnol y tomennydd llechi sy'n edrych dros yr iard drefnu a'r maes saethu presennol.

- 6.2 Mae'n annhebygol y bydd unrhyw newid amlwg yn amodau gweithio'r safle neu newid cymedrol i effaith weledol y gweithfeydd ac ni fydd y datblygiad yn tynnu oddi wrth y nodweddion cadarnhaol yn y dirwedd na'r elfennau hynny sy'n cyfrannu at gymeriad nodedig y dirwedd hanesyddol . Nid oes unrhyw faterion polisi cynllunio sy'n ddigon arwyddocaol i gyfiawnhau gwrthod rhoi caniatâd cynllunio, ac mae'r materion sy'n ymwneud â rheolaethau sŵn, llwch ac amgylcheddol bellach yn hen faterion ar y safle hwn a nifer fechan iawn o gwynion a anfonwyd i sylw'r awdurdod cynllunio mwynau.
- 6.3 Mae'r datganiad cynllunio'n amlinellu strategaeth adfer sydd wedi'i dylunio'n sympathetig i sicrhau bod y ffurf tir terfynol yn cydweddu â'r dirwedd leol, gwella'r olygfa o'r tu mewn ac o'r tu allan i'r Parc Cenedlaethol a chynnal treftadaeth hanesyddol a diwylliannol ar yr un pryd. Mae gwaith adfer y safle'n cynnwys cynigion i adfywio bywyd gwyllt yn dilyn gwaredu deunydd o'r tomennydd, cyflwyno rhywogaethau brodorol i'r ardal ar ffin y gwaith, gan ail-greu rhostir. Felly, mae'r cysyniad o adfer yn ceisio cynnal cymeriad y dirwedd hanesyddol o amgylch a pheidio â chyflwyno elfennau na fyddai'n gweddu i'r lleoliad ac yn hyn o beth, mae canfyddiadau'r adroddiad ecolegol yn adnabod pwysigrwydd bioamrywiaeth y chwarel a'r tomennydd llechi oddi amgylch.
- 6.4 O ystyried graddfa a natur y datblygiad, ni ystyrir y bydd y cynnig yn cael effaith sylweddol ar gymeriad yr Ardal Tirwedd Arbennig o ystyried cyd-destun y gweithfeydd llechi presennol a hanesyddol. Yn ddarostyngedig i amod i adfer yn ddiogel yn unol â'r cynlluniau diwygiedig a'r strategaeth adfer ddiwygiedig a baratowyd gan Gritten Ecology i gefnogi'r cais, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â pholisi AT 1, AMG 2, AMG 3, MWYN 3 a MWYN 9 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.
- 6.5 Mae PCC hefyd yn annog defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i leihau'r pwysau ar adnoddau crai. Fel y cyfryw, mae'n gweld yr angen i'r patrwm cyflenwi yng Nghymru newid drwy wneud mwy o ddefnydd o ddeunyddiau eilaidd. Felly, derbynir yr egwyddor o ail-weithio tomennydd llechi fel dewis arall i gynigion sy'n ymwneud ag ennill a gweithio deunydd o'r graig naturiol. O ran sicrhau cyflenwad amgen o ddeunyddiau, bydd egwyddorion mwynloddio mwynau eilaidd yn dderbyniol ac o ran angen lleol, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â meini prawf cynaliadwyedd Polisi PS 22 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd 2011-2026, gan ystyried y polisi cenedlaethol cyfredol i gynnal banc tir o reserfau mwynau'n unol â'r canllawiau sydd wedi'u cynnwys yn NCTM (Cymru) Agregau a'r Datganiad Technegol Rhanbarthol (RTS). Yn ogystal, mae'n debygol y bydd y bwriad yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i economi'r ardal yn unol â Pholisi Strategol PS 13 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.
- 6.6 O ran effeithiau cyffredinol y cynnig ar dreftadaeth ddiwylliannol, ac ar arwyddocâd archeolegol y diwydiant mwynloddio llechi mewn Tirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol gofrestrdedig, mae'r ddogfen ASIDOHL yn casglu y byddai'r datblygiad arfaethedig, os y'i caniateir, yn cael effaith GYMEDROL ar y ddwy HLCA (HLCA14 - Mynydd Cilgwyn-Moel Tryfan-Moel Smytho a HCLA20 - Tir Caeddig Moel Tryfan), a fydd yn ei dro yn achosi graddfa GYMEDROL o newid i gymeriad a gwerth cyffredinol tirwedd o ddiddordeb hanesyddol eithriadol Dyffryn Nantlle.
- 6.7 Ystyrir bod y datblygiad a'r cynllun arfaethedig o gamau lliniaru archeolegol a chynhyrchiad cynllun rheoli cadwraeth, yn cydymffurfio â gofynion canllawiau

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

cynllunio yn PPC 9 a NCT 24 a pholisïau MWYN 3, AT 1 ac AT 4 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.

- 6.8 Bydd cynnwys amodau cynllunio i gwrdd â safonau cyfoes yn golygu bod modd cael rheolaeth ddigonol ar effeithiau niwsans sŵn a llwch posib ar fwynderau'r ardal. Ystyrir felly, yn ddarostyngedig i amodau priodol i reoli effeithiau sŵn a llwch, oriau gwaith (fel y rhai cyfredol) a'r gweithrediadau prosesu (mathru a sgrinio), a gweithrediad mesurau lliniaru'n unol â'r cynlluniau rheoli llwch a sŵn, ni fydd y cynnig yn cael effaith andwyol ar fwynderau'r ardal ac felly mae'n cydymffurfio â Pholisïau MWYN 3 a PCYFF 2 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.
- 6.9 Ni fydd newid yn y cyfyngiadau allbwn cyfredol o bedwar llwyth y dydd ar y cyd â'r caniatâd cysylltiedig a roddwyd dan ROMP ac fe ystyrir bod y cynnig yn dderbyniol mewn egwyddor o ran bod y datblygiad yn cydymffurfio â Pholisïau TRA 4 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn.
- 6.10 Mae'r safle wedi'i gynnwys yn safle bywyd gwyllt De Moel Tryfan, sydd â chynefinoedd bioamrywiaeth â blaenoriaeth ar gyfer y DU sydd wedi'u rhestru dan A. 42 Deddf NERC 2006, h.y. Rhostir Sych a Gwlyb a Glaswelltir Asid Sych. Fodd bynnag, bydd y datblygiad yn defnyddio ffynhonnell o agregau eilaidd sy'n cael ei chefnogi mewn egwyddor ar lefel Genedlaethol ac mewn perthynas â'r datblygiad a gynigir yma, mae'r angen am y datblygiad yn gorbwyso pwysigrwydd y safle ar gyfer cadwraeth natur lleol ac felly mae'r cynnig yn unol â Pholisïau AMG 5, AMG 6, MWYN 3 a MWYN 9 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Mesurau rhagofalus i'w gweithredu yn unol ag adran 5.6.2 yr Adroddiad Ecolegol (*Aseiad Effaith Ecolegol, Hydref 2016*), o ran unrhyw niwed neu aflonyddwch posib i ystumod neu i'w safleoedd bridio a manau gorffwys ar y safle hwn.
- 6.11 Bydd amod yn gofyn bod yr ardal a fewnlenwyd mewn toriad yn ddiweddar yn ymestyn tua'r de o'r fynedfa yn cael ei waredu unwaith y bydd digon o le wedi'i ddarparu wrth waredu deunydd o'r gweithfeydd Gwedd 4 gerllaw, er mwyn rhoi digon o le i gerbydau'r chwarel basio drwodd.
- 6.12 Ni fydd SoDdGA Moel Tryfan yn cael ei effeithio'n andwyol gan y cynigion datblygu ac o ran effaith bosib y cynnig ar Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig, sy'n ddynodiad cenedlaethol. Mae'r cynnig felly'n cydymffurfio â Pholisïau AMG 5, AMG 6 a MWYN 3 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.
- 6.13 Nid oes gan Ddŵr Cymru wrthwynebiad i'r cynnig ond maent yn cynghori y gellid cynnwys yr amodau o ran datblygu ger prif bibellau dŵr fel nodiadau cynghori, ynghyd â chopi o ymateb Dŵr Cymru i'r ymgynghoriad, yn hytrach na rhoi amodau ar y rhybudd penderfyniad.
- 6.14 Yn ddarostyngedig i'r amodau mwynau safonol ar gyfer storio tanwydd, diogelu cyrsiau dŵr lleol a chydymffurfiaeth â'r Cynllun Atal Llifogydd a gyflwynwyd, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â Pholisïau MWYN 3 a PCYFF 6 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn. Gellid cynnwys nodyn i'r ymgeisydd yn cyfeirio at y cyfrifoldebau statudol o fewn cylch gwaith CNC ar y rhybudd penderfyniad.
- 6.15 Mae'r cais wedi'i gynnwys o fewn Tir Comin Uwchgwyrfai. Yn ogystal â'r cais am ganiatâd cynllunio, mae angen caniatâd Llywodraeth Cymru hefyd i gyflawni'r gwaith. Bydd unrhyw ganiatâd cynllunio hefyd yn gofyn am gyflwyno 'nodyn i'r ymgeisydd' i gadarnhau'r mater o'u caniatâd i gynnal y gwaith dan Reoliadau Gwaith ar Diroedd Comin ac ati (Gweithdrefn) (Cymru) 2012 ("y Rheoliadau Gwaith"). Mewn ymateb i'r

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

ymgyngoriad, gwnaeth Hawliau Tramwy Cyhoeddus Gwynedd gais am ddarpariaeth digonol i warchod llwybr cyhoeddus rhif 46, yn ystod gweddau adeiladu a gweithredol y datblygiad.

- 6.16 Mae'r cynnig yn bodloni anghenion cynaliadwyedd Polisi Cynllunio Cymru a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

7. Argymhelliad:

Caniatáu - Amodau:

1. Cychwyn y datblygiad ymhen pum mlynedd,
2. Cydymffurfio â chynlluniau'r cais,
3. Cyfyngu ar yr hawliau datblygu a ganiateir o fewn Gwedd 4 y gwaith,
4. Caniatâd 25 mlynedd,
5. Copi o'r caniatâd ar gael yn swyddfa'r safle,
6. Y safle i'w adfer wedi hynny yn unol â'r cynllun gweddau ar gyfer y gwaith sydd wedi'i ddangos ar gynlluniau'r cais ac yn unol â'r fethodoleg a gyflwynwyd gyda'r cais ar gyfer stripio pridd a'i drin,
7. Adolygu gweithrediadau'r safle, gweddu ac adfer mewn cyfnodau pum mlynedd,
8. Lefelau sŵn yn yr eiddo sensitif agosaf,
9. Rheoli sŵn yn unol â'r Cynllun Rheoli Sŵn a gyflwynwyd i gefnogi'r cais a diwygiadau yn unol â sylwadau CNC,
10. Cyn hysbysu'r ACM o unrhyw weithrediadau sy'n ddarostyngedig i'r cyfyngiadau sŵn dros dro o 67db am ddim mwy nag wyth wythnos mewn unrhyw gyfnod o 12 mis,
11. Monitro sŵn ar gais ysgrifenedig yr ACM,
12. Larymau bagio sŵn gwyn i'w gosod ar bob offer a pheiriant a ddefnyddir ar y safle a dim larymau bagio i'w defnyddio ar y safle ar ôl 19.00awr;
13. Prosesu ddim ond o fewn Ardal A fel y nodir ar gynlluniau'r cais a bod gweithrediad y mathrwr wedi'i sgrinio bob amser gan fwnd o 3m o uchder fan leiaf;
14. Y Mathrwr i'w weithredu rhwng 10.00awr a 15.00awr yn unig;
15. Allbwn i barhau yn bedwar llwyth y dydd rhwng 08.00 a 16.00 awr;
16. Mynediad wedi'i gyfyngu i'r briffordd Dosbarth 3 fel y nodir ar gynlluniau'r cais gyda'r allbwn wedi'i gyfyngu i bedwar llwyth HGV y dydd,
17. Oriau gweithio yn y safle wedi'u cyfyngu i;
18. 07.30 - 18.00 dydd Llun i ddydd Gwener & 07.30 - 13.00 dydd Sadwrn,
19. Rheoli llwch yn unol â'r Cynllun Rheoli Llwch a gyflwynwyd i gefnogi'r cais,
20. Gofyniad am fonitro ansawdd aer ar gais yr ACM,
21. Bowseri dŵr yn cael eu cynnal ar y safle i wlychu'r arwynebau sy'n cael eu defnyddio gan gerbydau cludo,
22. Amodau mwynau safonol ar gyfer storio tanwydd, diogelu cyrsiau dŵr lleol a chydymffurfiaeth â'r Cynllun Atal Llygredd a gyflwynwyd a diwygiadau yn unol â sylwadau CNC,
23. Hysbysiad ysgrifenedig cyn dechrau unrhyw stripio a storio pridd/swbstrad o fewn Gwedd 4 y gwaith ynghyd â chadarnhad drwy gyfeirio at gynllun i raddfa o leoliad a chyfaint y deunyddiau sy'n cael eu storio yn y safle,
24. Holl briddoedd a gorlwyth i'w ddefnyddio yn y gwaith adfer a ni fydd dim yn cael ei waredu oddi ar y safle heb gael caniatâd gan yr ACM ymlaen llaw,
25. Cofnodi archeolegol a briff gwyllo'n unol â'r adroddiad GC394 diwygiedig,
26. Cyflwyno Cynllun Rheoli Cadwraeth o fewn chwe mis o ddyddiad cychwyn y caniatâd,

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 03/09/2018
ADRODDIAD UWCH REOLWR GWASANAETH CYNLLUNIO A GWARCHOD Y CYHOEDD	PWLLHELI

27. Mesurau lliniaru i ystlumod yn unol ag adran 5.6.2 yr Adroddiad Ecolegol (*Asesiad Effaith Ecolegol, Hydref 2016*) a gwaredu mewnlenni o doriad gerllaw'r ffordd gludo sy'n gwasanaethu Gwedd 4 a gwagle'r chwarel,
28. Mesurau i sicrhau nad yw Hawl Tramwy Cyhoeddus Rhif 46 yn cael ei gyfaddawdu yn ystod gweddau adeiladu a gweithredol y datblygiad,
29. *'Nodyn i'r Ymgeisydd'* ar faterion a fyddai fel arall yn syrthio dan gylch gwaith Dŵr Cymru (Ymateb i'r Ymgynghoriad Atodiad 1), Cyfoeth Naturiol Cymru (Ymateb i'r Ymgynghoriad Atodiad 2), Llywodraeth Cymru a Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cyngor Gwynedd.
30. Nodyn i'r ymgeisydd bod y cais wedi ei asesu'n unol â saith amcan cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.